

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Balev. Regele Ferdinand 4/2.

(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

151.

Méziefelék naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1030 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Hirdetések díjszabás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több.

Anghelescu szelleme.

Azt igazán nem mondhatjuk a jelenlegi kormányról, hogy tétlenül ül a miniszteri bánszony fotelekben. Napról-napra olvashatjuk, hogy a minisztériumok mellett működő szakbizottságok, sohasem hallott ambícióval gyártják a törvényjavaslatokat. A szenátus és a kamara alig vitázik a törvényjavaslatok fölött és Románia szegény, gazdaságilag tönkrement polgárságára úgy hullanak a törvények és rendelkezések, mint a háború pergőtüzeinek srapnelei. Ez a kormány már hónapok óta dolgozik és elvitathatatlan, hogy nyelbe titotta a külföldi kölcsönt, amitől annyi javulást várt az ipar és kereskedelem. Azután csinált egy csomó törvényt és rendeletet, amelyek semmi lendületet nem adtak az ország sorvadó gazdasági életének. A külföldi kölcsönnek is eddig, csak a káros következményeit ismerjük. Felmenték az adókat, amelyeket a miniszteri rendelet értelmében valóságos inkvizíciós módszerekkel kell behajtani. Figen a helyen már sokszor mondtunk bírálatot a kormány működéséről, számtalanszor hangoztattuk, hogy a jelenlegi kormány, amelytől jogainak biztosítását várták a kisebbségek, eddig semmit sem tett érdekükben.

A beigért, kisebbségekről szóló törvényjavaslat megalkotásához nem mer, vagy nem akar a kormány hozzányulni. Ha nem mer, úgy ennek az a jele, hogy nem bizik önmagában, ha nem akar, akkor pedig el kell, hogy veszítse a kisebbségek bizalmát. Az egész világ minden államában igyekeznek a külső béke biztosítása mellett a belső békét megteremtteni. Ehhez pedig az szükséges, hogy ne legyenek az országban elnyomottak, ne legyenek olyanok, akik minden lépésnél érzik, hogy velük jogtalanul, igazságtalanság történik. A belső béke, a nyomában járó gazdasági fellendülés első kelléke a kisebbségi kérdés rendezése. Nem a szerencsétlen napidíjasok kezéből kell kiűtni a kenyeret, hanem módot kell nyújtani az ország minden népének, hogy kedvvel, szívesen, ambícióval dolgozzon. A napidíjasok uccaradobásával csak filléreket takarít meg az állam, de a kedvvel dolgozó iparosok és kereskedők munkájából milliókat kereshet.

A törvények pergőtüzéből most kiugrott egy különösen nagy bomba, amely elé első sorban mi magyarok tekintettünk várakozással. Az érettségi törvényjavaslatról van szó, amelyet már általánosságban el is fogadtak. A nemzeti-parasztpárt hatalomra jutása előtt, sőt a kormányrajutás első idejében, többször hangoztatta, hogy revízió alá veszi az iskolatörvényt, amely, mint egy komor, vigasztalan felhő borult Románia magyarságára. Anghelescu inkvizíciós iskolatörvényét akart változtatni Maniu kormánya. Most pedig előtűnik fekszik a törvényjavaslat, amelyből szomorúan kell megállapítanunk, hogy — most már nem is hozott csalódást. Annyit vártunk, annyit csalódtunk az utolsó pár hónap alatt, hogy mi már csak rosszat várhatunk odakentről. Az Anghelescu-féle iskolatörvény jelenlegi módosításán rajta ül Anghelescu kisebbségeket elnyomó szelleme. Nincs hatalom, amely ezt a kártékony szellemet elűzze az ország fejlődésének útjából.

Radulescu súlyos vádakkal illette dr. Luput a kamara mai ülésén

Beterjesztették az érettségiről szóló törvényjavaslatot. — Dr. Lupu: „Nincs mit felelnem...” — Elnapolták a szenátust.

Bucurestiből jelentik: A parlament mai ülésén Costacheşcu betereszté az érettségiről szóló törvényjavaslatot, Ducea pedig választ kért a Cornescu ügyében elmondott interpellációra. Raducanu közmunkügyi miniszter válaszolt Lupu régebben feltett kérdéseire. Elmondotta, hogy dr. Lupu milyen szomorú helyzetben hagyta el a közmunkügyi minisztériumot és hogy milyen siralmas viszonyokat talált a munkásbiztosítóknál. Előadta, hogy

milliókat egyszerü nyugták ellenében adtak ki fiktív személyeknél rendelt nyomtatványokra.

amelyeket természetesen sohasem szállítottak le. Rátér arra, hogy a munkások pénzét magánbankokban helyezték el s ebből a pénzből finanszírozták Lupu dr. lapját. Megvádolja a volt minisztert azzal is, hogy

közpénzből kejtetésre küldte barátait.

Dr. Lupu beszélt azután de általános cso-

dálkozásra nem érinti a vádakat, amire a többség leint és félbeszakítja. Ismét Raducanu emelkedik ezután szólásra és azzal intézi el Luput, hogy most igazán nem a tanoncotthonról időszerű beszélnie. Lupu erre csak annyit felel:

— Nincs, mit felelnem. ha bűnösnek gondolnak, úgy állítsanak bíróság elé.

Lupu kijelentésére nagy zaj támad, majd Lupu még Ionescu képviselővel kezdett hosszabb polémiát.

A szenátus mai ülésén Averescu felvilágosítást kér a Banca Nationala ismételt kamatlábemelése ügyében. Gyárfás Elemér, pedig azoknak a felekezeti tanároknak és tanítóknak ügyében kér választ a pénzügyminisztertől, akik a volt tartományi alapok alkalmazottjai voltak. Popovici erre kijelentette, hogy ez ügyben már fölvettek a tárgyalásokat Magyarországgal. Több törvényjavaslat tárgyalása után a szenátus legközelebbi ülését május 24-re tűzték ki.

A Graf Zeppelin kénytelen volt megszakítani útját és visszatér Friedrichshafenbe.

A spanyol partok felett motorhibát fedeztek fel a léghajón, mire dr. Eckener visszafordult. — A Graf Zeppelin utban van Friedrichshafen felé.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

Ma reggel indult el a Graf Zeppelin második amerikai útjára, de a délutáni órákban dr. Eckener kapitány motorhibák miatt kénytelen volt a léghajó útját megszakítani és úgy határozott, hogy a Zeppelinnel visszatér Friedrichshafenbe. A légi óriás útjáról és útjának megszakításáról az Aradi Közlöny a következő távirati jelentésekben számol be:

Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin ma reggel 5 óra 58 perckor az előre megállapított indulási időben 40 főnyi legénységgel és 18 utassal elindult második amerikai útjára. A város fölött néhány kört irt le, majd Bazel irányában elhagyta a várost.

Későbbi jelentés szerint a Zeppelin verőfényes időben repült el a felső Rajna fölött. 6 óra 55 perckor Waldshut fölött, 7 óra 10-kor Säckingen város fölött haladt el. Fél nyolckor látni lehetett Bazelből a léghajót, amely rövidesen elérte a várost. A léghajó igen alacsonyan repült, miután az ég felhős volt. Öt svájci repülő elébe szállt és végigkísérte a svájci területen. Nyolc óraker rádiójeleket fogtak fel a léghajóról. Eckener dr. jelentette, hogy a léghajón minden rendbe nvan. Déli két óraker a Graf Zeppelin rádiójele szerint a léghajó elérte az óceánt.

Bécsből jelentik: Közvetlenül azután, hogy a Zeppelin elérte az Óceánt, dr. Eckener meg-

figyelte, hogy

a léghajó gépezete nem működik hibátlanul. A léghajó tisztjeivel történt tanácskozás után elhatározták, hogy nem teszik ki veszélynek a léghajót és utasait, mert — bár a nem kifogástalanul működő gépekkel még közvetlen veszély nincsen — a hosszú tengeri utat magsem látták tanácsosnak folytatni.

Igy este fél 7 óraker a Graf Zeppelin megfordult és ezidőszertint vissza röpi Friedrichshafenbe.

A léghajó útját mindenütt nagy érdeklődés kíséri és mindenfelé helyeslik dr. Eckener óvatosságát, hogy a visszatérés mellett döntött.

Friedrichshafenből jelentik: Eckener dr. a késő délutáni órákban rádió közölte a Zeppelin-művek igazgatóságával, hogy a léghajó motorjai nem működnek kifogástalanul. Az utasokkal tanácskozások kezdődtek meg, hogy vajon visszatérjenek-e, vagy megkockáztassák a továbbrepülést. A léghajó ezidőszertint Spanyolország felett repült. A tanácskozások később azzal végződtek, hogy elhatározták a Graf Zeppelin visszatérését.

Londonból jelentik: Egy newyorki hírközvetítő iroda megbizottja, aki a Graf Zeppelin utasai között van, a léghajó útjáról a következőket jelenti: A léghajón két motor eltört. Nem tudnak gyorsabban haladni. Vissza kell térni Németországba. A léghajó 17 óra 30 perckor (romániai időszámítás szerint fél 7 óraker) visszafordult.

Ítélet a kapitánygyilkos kolozsvári őrmester ügyében.

A hadbírószak életfogytiglani kényszermunkára ítélte Bobota Teodor őrmestert, aki május elsején lelőtte Popescu kapitányt.

(Az Aradi Közlöny elűjt tudósítójának távirata.) A hatodik hadtest bírósága ma ítélkezett Babota Teodor II. calaras ezredbeli őrmester felett, aki — mint ismeretes — május elsején ittas állapotban szóváltás után három revolverlövessel megölte Popescu Iulu csendőrszázadoszt, a Hoja erdőbe kivezényelt csendőrszázad parancsnokát.

A tárgyalás ma reggel kezdődött meg nagy érdeklődés mellett. Mindjárt a tárgyalás megnyitása után Giurgiu János dr. védő pergáló kifogást terjesztett be azon a címen, hogy az áldozatot ugyanabból a kaszányából temették el, ahol most a bíróság itélkezni fog. Bármennyire is bizik a hadbírószak elfogulatlanságában, mégis azt a kérést terjeszti elő, hogy az ügy letárgyalására más hadbírószakot delegáljanak.

A hadbírószak rövid tanácskozás után elvetette a védelem pergáló kifogását. Giurgiu védő ezután azt indítványozta, hogy a elűjt emegyoigyintézet főorvosával vizsgáltsák

meg a vádlottat, aki négy év óta súlyos vérbaiban szenved és már a paralízis tünetei mutatkoznak rajta. Azonkívül teljesen ittas állapotban követte el tettét. A bíróság ezt az előterjesztést is elvetette és elrendelte a vád és védelem tanuinak kihallgatását, majd a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta.

A délutáni tárgyaláson Arama királyi ügyész a legsúlyosabb büntetés kirovását kérte, mert a legsúlyosabb fegyelemsértést követte el, amit háboru idején halállal büntetnek. Giurgiu János védő egy óras beszédben az enyhítő körülmények figyelembe vételével enyhe büntetés kirovását kérte. A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette ítéletét.

amellyel Bobota Teodor őrmestert katonai rangjának elvesztésére, a katonaságból való kiközösítésre és életfogytiglani kényszermunkára ítélte.

Az őrmester védője utján felebbezést jelentett be a bíróság ítélete ellen.

Betörő járt egy aradi urinó hálószobájában.

Ma hajnalban vakmerően végrehajtott betörés történt Schauer Adám nyug. főtisztviselő lakásán. — A félemelet nyitott ablakán hatolt be a furkósbottal felfegyverzett betörő.

(Arad, május 16.) Ma hajnalban egy általánosan ismert aradi uri családnál megdöbbentő vakmerőséggel elkövetett betörés történt. A Strada Sfantul Gheorghe (Dezső-ucca) 5. számú magas földszintű házban lakik Schauer Adám nyugalmazott városi főtisztviselő leányával Esztivel, Ortutay Béla elvált feleségével. A család éjszakára, az enyhe időre való tekintettel, nyitva hagyta az uccára nyíló ablakokat, mert azok annyira magasan fekszenek, hogy csak nem minden napi ügyességgel lehet megközelíteni. Az egyik uccai szoba Schauer Eszti hálószobája az urinó ma pirkadatkor gyanús neszre ijedt fel álmából. Világosan hallotta, hogy nagy óvatossággal valaki motoszkál a szobájában. Észrevétlenül megfordult és rémülten látta, hogy az asztalnál egy hatalmas termetű ember motoz, akinek kezében vastag bot van.

Az uriaszony rémületében szinte megnémult és talán épen az volt a szerencséje, mert különben az elszánt betörő a furkósbottal nyomban le is ütötte volna. Ideges és ered-

Feketehimlő két erdélyi községben

Harminc halottja van eddig a borzalmas járványnak. — Skarlát is pusztít a két községben.

Dicsőszentmártonból jelentik: Az egyik kolozsvári délutáni lap jelentése szerint Kisküüllőmege két községében; Magyarfülyén és Magyarherapén súlyos himlőjárvány dühög, amelyben a hozzáértők a feketehimlőt vélik felismerni.

Magyarfülyén eddig harminc ember halt meg himlőben és a súlyos betegek száma egyre nő.

ménytelen kutatás után a betörő az éjjeli szekrényhez közeledett és ekkor valahogyan megmozdult Schauer Eszti, amire a betörő annyira meglepett, hogy csupán az éjjeli szekrényen levő aranyóráját és egy széken ott heverő különböző ruhaneműket nyalábolta fel hirtelen s máris az ablaknál termett, amelyen át hihetetlen ügyességgel eltűnt. Jó pár pillanattal telt el, amíg az urinó magához tért és fellármázta az udvari részen nyugvó öreg édesapját. Átkutatták a szobát, de nyomban megállapíthatták, hogy a betörőnek különös értékekhez nem volt ideje nyulni és az aranyórán, meg a ruhaneműeken kívül nem vitt el semmit.

A megdöbbentő körülmények között elkövetett betörésről kora reggel Schauer Adám jelentést tett a központi rendőrségnek, ahonnan nyomban az ügyeletes komiszár szállott ki. Helyszíni szemlét tartott és a szoba szőnyegén érdekes felidredezésre jutott, szétszórva apró halpkkelyeket talált, ami azt a feltevést érleli meg, hogy a betörés tettese valószínűleg halászember, vagy aki legalább is foglalkozik halakkal. A tettes személyleírásáról az urinó nem sokat tudott mondani és csak annyit említett, hogy a normálisnál magasabb alak, aki különös testi ügyességgel. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be az ügyben.

— Megkezdték az Iskolatörvény tárgyalását. Bucurestiből jelentik: A kamara közoktatási bizottsága megkezdte a közoktatási törvényjavaslat tárgyalását. Hans Otto Roth és még több kisebbségi képviselő módosítást fog javasolni a törvényjavaslatban.

TÁRCA.

A faun árnyékában.

Irta: Charles-Henry Hirsch.

Eve de Simors születése óta látta a kastély parkjában a nagy kőfaun, hétágu sipjával, furcsa, groteszk táncállásában. Ahol a tölgy- és gesztenyeszék keresztelte egymást. A márványpad mögött.

Eve nagyon szerette az ősi park e százados fáit. A régi kastélyt, az egész otthonát, hol kettésben élt az apjával, mióta tizenkét éves korában anyja olyan tragikusan meghalt. A zongorája előtt ült és Mozart Don Juan-ját játszotta. Szép feje egyszerre lehanyatlott... s már nem élt.

A szíve ölte meg.

Azóta apa és leánya csak egymásért és egymásnak éltek. Mig Simors a család — a kihaltól levő ősi név — monografiáján dolgozott, Eve sorra látogatta a falu szegényeit, az alamizsnát napsugaras mosolyával gazdagítva. Közben tanult, muzsikált, olvasott. Tudományos könyveket, moderneket és klasszikusokat, verset, prózát egyaránt.

Egyetlen, még pedig gyakori vendégük egy furcsa ember volt. Akár a neve is, Clément Unna. Filozófus, nagyészű tudós. Aki azonban nem vetette meg az élet könnyebb gyönyöreit. Így például különös tiszteletben tartotta Simors híres, kitűnően gondozott sörözeit.

Clément Unna filozófiájának alapelve az volt, hogy semmit sem szabad a véletlenre bízni. Az egész világegyetemet az előre fel-

épített rendszer uralja. Csak semmi rövidlátás! Egy kis vas, egy kis foszfor, egy kis hő harmonikus rendszeresítése s már kész az élet lehelle. S amilyen könnyű felépíteni, ép oly egyszerű le is rombolni a rendszereket. Újabb rendszer alapján. Minden ember a maga egészében önálló társadalmat alkot. A világegyetemet képviseli. Építhet, rombolhat. Egyik rendszer fel fogja falni a másikat. Eljön az idő, amikor megszűnnek családok, nemzettek, emberfajok. Új rendszerek lépnek életbe. Új világegyetem.

Ezen a ragyogó májusi délutánon Eve de Simors belefáradt e sötét filozófiai tételek hallgatásába. Leszökött a parkba és elfoglalta kedvenc helyét a márványpadon, a faun árnyékában.

A nap aranykévéje előntötte a pogány Issten szobrát. Egyik sugara ott táncolt a sip hetedik ágán. Muzsikája mintha a susogó faleveleket, a megzörrenő ágakat is megtáncoltatta volna. Vele énekelt, zsongott a koratavas balzsamos levegője. Madarak csicseregtek. Ide hallatszott a szökökút csopogása. Oly tökéletes volt e harmónia, hogy a fiatal leány szeméi hálásan ragyogva pihentek meg e csodahangverseny szerzőjén. A muzsikáló faunon...

És ekkor csoda történt! Ilyen csodákat serdülő korunkban, amikor az élet csupa álmodozás, jó néhányan megértünk. De beszélni nem mertünk róla... nehogy kinövessenek.

A kőfaun megmozdult. Hétágu sipját hanyagul leeresztette és olyan tökéletes eleganciával hajolt meg, akár egy frakkos követségi attasé a nagykövet estélyén a ház asszonya előtt. Szakállas állát előrenyújtotta. Görbe orrának cimpái remegtek. Pillái mögött, a tekint-

tetéből, jókedv, fény, intelligencia és jószág sugárzott. Eve de Simore nem félt tőle. Még boglyas hajából elővillogó két kis szarvától sem. Furcsán, boldogan merengve hallgatta az erdők-mezők istenének szavait:

— Clément Unna bolond. Nincs semmi fantáziája. Olyan igaz, mint ez a napsugár, amelynek áldásos melegében fürdünk most te meg én. Nincs rendszer e világban, Eve! Nincs semmi. Ameddig a nap süt, ameddig virágok nyílnak, muzsika szól, csak boldogság van. S tudod-e mi a boldogság?... A csók!... arra születél, hogy csókoljanak, hogy csókolj te is. Husz éves vagy, Május vagy! Figy a tavasznak. Szeress... szeress... szeress... Mert szerelme születtél, te szép fehér virág! A szerelem minden rendszernél, minden könyvednél szebb. O én ismerem valakit...

Eve kerekre nyitotta lehunytt szemét. A kőfaun merev-mozdulatlanul állt szokott helyén, szája előtt a hétágu sip... Álmodott?... De lelkében ott csengett-bongott egy név. Jacques Rebays, a szomszéd birtokos fia, aki egy hónap előtt hazajött, idemenekült a falusi magányba, hogy megírja a doktorátusra tézisét. Aki gyermekkorra óta csodálta „a kastély kis kisasszonyát”, akit Eve apja is nagyrabecsült s aki most mindennap ellátogatott hozzájuk. Már jött is. A szokott uton, a gesztenyesoron. És Eve csillogó szemekkel szaladt elébe, s két kis tüzes kezét odanyujtva olyan megadón, olyan édesmosolyogva hajolt feléje, hogy Jacques nem állhatott ellen. A tüzes kis kéz ottmaradt a kezében, a szép fej a vállára simult s az első csók után Eve egyenesen követelte, hogy most rögtön, vele együtt menjen be az apjához és kérje meg a kezét.

Módosították az érettségi törvényt

A módosító javaslat érdekes rendelkezései. — Ezentul csak ötször lehet érettségi vizsgára jelentkezni. — Enyhe engedmények a kisebbségi diákok részére. — Eggyel kevesebb lett az érettségi tárgyak száma. — Figyelembe veszik az egyes tanulók osztályzatait is.

Bucurestiből jelentik: A szenátus tegnapi ülésén általánosságban megszavazta az érettségi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, amely csupán a régi törvény egyetlen paragrafusának néhány rendelkezését módosítja.

Az eredeti törvény 21-ik paragrafusának utolsó bekezdése arról intézkedik, hogy aki az érettségi vizsgán nyolcszor megbukik, az többet nem érettségizhet. **A módosított javaslat ezzel szemben csak ötször engedi meg az érettségi vizsgát.**

A parlamenti vita pergőtüzébe került módosító törvényjavaslat egyébként a következő változtatásokat eszközölte a régi törvényen.

A régi törvény 21-ik szakaszának első bekezdése szerint érettségi vizsgabizottságokat az iskolai kerületek székhelyén állítottak fel. Ez azt jelentette, hogy a nem iskolakerületi székhelyen tanuló ifjúság drága pénzért a kerületi székhelyre kellett hogy utazzon és az idegenben napokat eltöltjön, míg az írásbeli és szóbeli vizsgákkal végzett. A módosító javaslat egy mondatot hozzáfüz a régi törvényhez, amely szerint nemcsak az iskolakerületi székhelyeken, hanem **„más városokban is, ahol erre szükség van, fel tagnak állítani érettségi bizottságokat.”** Ez az alapjában véve légneműen megfogalmazott pótlék semmi gyakorlati jelentőséggel sem bír, mert egyetlen betű sem intézkedik arról, hogy milyen kritériumok szerint állapítatik meg, hogy valamilyik városban szükség van-e érettségi bizottság felállítására és így a legtöbb helyen marad a régi rendszer. Talán a második bekezdés módosításával akart ennek a kérdésnek eldöntésére utasítást adni a törvényhozó, mert az eredeti szövegben egy-egy bizottság körülbelül kétszáz jelöltet vizsgáztatott, míg a módosító javaslat szerint körülbelül száz jelölt kerül majd egy-egy bizottság elé.

A 3-ik bekezdés módosításánál a bizottság tagjainak számát hétről nyolcra emelik fel. De míg a régi törvény kifejezetten előírja, hogy a bizottság tagjait más városok gimnáziumainak tanári karából kell rekrutálni, ha egy városban pedig több gimnázium van, egy helybeli gimnázium tanárai is tagjai lehetnek a bizottságnak, de azzal a feltétellel, hogy tanítványaik nem foglaltatnak az érettségi jelöltek között, addig a módosító javaslat előírja, hogy **a bizottságban benne kell hogy legyenek azon állami gimnáziumok tanárai is, amelynek növendékei a bizottság elé kerülnek.**

Ez a módosítás kétségtelenül haladást jelent a régi rendszerrel szemben és félig-meddig orvosolja azt a régi panaszt, hogy a jelöltek vadidegen tanári kar elé állították, akiknek néhány perc alatt kellett dönteni arról, hogy az általuk sohasem látott ifju mit tanult meg nyolc esztendő alatt. Persze a kisebbségi diáknak semmi haszna nincs ebből a rendelkezésből, mert a módosító javaslat kifejezetten kimondja, hogy csak **állami tanárok lehetnek a bizottság tagjai s így a kisebbségi diák sohasem kerülhet szembe saját tanárával az érettségén.**

A következő bekezdés az érettségi tantárgyak megváltoztatásáról intézkedik. Míg az eredeti törvény szerint az összes érettségi tantárgyból írásbeli és szóbeli vizsgát kellett tenni, addig a módosító javaslat szerint csak két tárgyból kell tenni írásbeli vizsgát, az egyiket román nyelv és irodalomból, a másikat pedig matematikából, vagy latin nyelvből, aszerint, hogy a jelölt melyik tantárgyat választja.

A régi törvény szerint szóbeli vizsgát kellett tenni román nyelv és irodalomból, román történelemből, román földrajzból és alkotmánytanból, francia nyelv és irodalomból, természetrajzból és két más tantárgyból, amely két tantárgyat a közoktatásügyi miniszter minden évben külön-külön rendeletileg állapította meg. **A miniszteri rendelet rendszerint az**

év végén érkezett meg és úgy hatott az egész országban, mint a mennykőcsapás, mert a szerencsétlen jelöltek az év végén tudták meg, hogy még milyen két tantárgyból kell vizsgázniok.

Ezzel szemben a módosító javaslat pontosan lefixirozza az érettségi tantárgyakat és az eddigi hét érettségi tárgyat hatra szálítottta le. Vagyis szóbeli érettségit kell tenni a következő tantárgyakból:

1. Román nyelv és irodalom. 2. Matematika, vagy latin nyelv, a jelölt választása szerint). 3. Román történelem és alkotmánytan. 4. Román földrajz és a szomszédos államok földrajza. 5. Francia nyelv és irodalom. 6. Természetrajz, vagy fizika-kémia (a jelölt választása szerint.)

Egy egészen apró könnyítést juttat a kisebbségi tanulóknak a következő bekezdés

Beszélgetés a budapesti román követség sajtóattaséjával Aradon.

Balta Mózesnek, akivel elsőnek beszéltem az Aradi Közlöny, amikor megnyílt a budapesti telefon, nagyon tetszenek az aradi nők. Politikáról és megbízatásáról nem nyilatkozott az attasé, aki ma visszautazott Budapestre.

(Arad, május 16.) A kávéház terraszán mozgalmas élet uralkodott. A jazz a legújabb slágereket játszotta és a szakszofon jellegzetes bugó hangja összecsendült néhány aradi szép asszony dallamos kacagásával. Pincérek szaladgáltak fel és alá, kezükben frissítő italokkal. Az egyik asztalnál több aradi notabilitás között egy pápaszemes, szimpatikus kinézésű fiatalember ült. Az arca első percben már ismerősnek tűnt fel, de hirtelen nem tudtam, hol keressem emlékezetemben. Az asztalnál ült és nagy érdeklődéssel lesték, figyelték minden szavát. Néhány perc múlva jöttem csak arra rá, hogy az idegen fiatalember nem más, mint Balt a Mózes, a budapesti román követséghez beosztott sajtóattasé.

Balta egyike a román külügyi szolgálat legérdekesebb és legképzettebb reprezentánsainak, ki a budapesti román követség fennállása óta mint sajtóattasé teljesít szolgálatot a magyar fővárosban. Erdélyi származású, Fogarason született, de már közel két évtizede kisebb megszakításokkal Budapesten él. Ott végezte tanulmányait és egyúttal igen értékes újságírói tevékenységet is fejtett ki. Az impérium átvétele után hazajött Romániába és itt folytatta újságírói működését. Mikor a román követség elfoglalta helyét Budapesten, a külügyminiszter őt nevezte ki sajtóattasének, mint aki a magyar nyelvet tökéletesen bírja és ismerős a magyarországi viszonyokkal. Az elmúlt évben Titulescu Londonba akarta vinni magával, de a külügyi szolgálat érdekében továbbra is Budapesten kellett maradnia.

Mint régi ismerősök üdvözlöttük egymást. Március 29-ikén beszéltem vele utóljára telefonon. Amikor Románia és Magyarország között teljesen készenállott a telefonösszeköttetés, miként annak idején megirtuk

az Aradi Közlöny beszél elsőnek Romániából Budapesttel telefonon.

A román követséggel kaptam ekkor kapcsolást és

Balta követségi sajtóattasé volt az, aki Budapestről először beszélt Araddal, illetve az Aradi Közlöny szerkesztőségével

módosítása. Az eredeti törvény úgy intézkedett, hogy a kisebbségi tannyelvű iskolák növendékei a miniszter által kijelölt két tantárgyból az illető kisebbségi iskola tannyelvén is vizsgázhatnak. Ebből a célból legfeljebb két taggal ki lehet bővíteni a komissziót, akiknek hatáskörüik csak erre a két tárgyra terjed ki. A módosító javaslat ezzel szemben **nem két, hanem három tudományos tantárgyból engedi kisebbségi nyelven vizsgáztatni a tanulókat** és az eredeti törvény általános megfogalmazását precizirozza, amikor kifejti, hogy **a bizottságokat olyan szaktanárokból kell összeállítani, akik az illető kisebbségi nyelven is értnek és ha ez nem lehetséges, egy, vagy két póttagot kell behívni, aki a tudományos tárgyakból kisebbségi nyelven vizsgáztatja le a növendékeket.**

A módosító javaslat ezután egészen új és igen fontos szakaszt iktat be a törvénybe. Ez a szakasz kimondja, amiről a régi törvényben szó sem volt, hogy **a vizsga eredményének megítélésénél a végrehajtási utasításban jelzett mértékben figyelembe kell venni azokat az osztályzatokat, amelyeket a növendék a gimnázium felsőbb osztályait elvégezte.**

Beszélgetésünk során

utazásának célja felől érdeklődtem, Balta attasé azonban erre vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadott.

Annyit sikerült megtudnom, hogy hivatalos megbízatás volt, de további kérdéseim ebben az irányban válasz nélkül maradtak.

— A legnagyobb sajnálatomra nem nyilatkozhatom, — mondotta — hiszen tudhatja jól kolléga ur, hogy nekünk tilos interjút adni. Alig egy napot maradok Aradon és azután megyek vissza Budapestre.

Miután láttam, hogy hiába minden igyekezetem, interjút ugysem kaphatok, inkább barátságos beszélgetésre fordítottam a szót. Aradról a legnagyobb elragadtatás hangján beszél:

— Mindig jól éreztem magam Aradon és örültem, ha itt lehettem. Végtelenül kellemes, szép fészek, ami igen fontos, talán a legfontosabb,

utólérhetetlenül szépek, fessék és kedvesek az aradi nők.

— Mondhatom magának kolleaga ur, hogy ritka város az, ahol ennyi szép asszony és bájos leány legyen egy csomóban. **Nem csodálkozom azon, ha itt a legcínikusabb agglegény-típus szive is lángalobban és szerelmes lesz.** Elnéztem tegnap este a korzón a híres aradi szépasszonyokat és mondhatom igen kellemesen lepődtem meg: **versenyre kel az aradi korzó szép nők tekintetében bármelyik más város korzójával, talán még a Dunakorzóval is.** Négy évvel ezelőtt voltam utóljára Aradon és örömmömre szolgál, hogy most már eléggé lehet a román szót hallani Aradon.

Itt egy közbevetett kérdésre Balt a attasé a következő választ adta:

— Magyarországon most minden a függőben levő kérdésektől függ: ilyen például az optánsper.

Vannak azonban már hangok, amelyek melletti szólnak meg, hogy végre meg kell találni Magyarországot és Románia között a közeledési felületet tul az érzelmi politikán. Hogy azonban mit hoz a jövő, azt senki sem tudja.

Többet aztán nem is beszéltem erről a témáról Balt a Mózes, aki ma délután visszautazott állomáshelyére: Budapestre.

Ferenczy György.

Hónapok óta tartó üzletfosztogatást leplezték le Aradon.

Birkenheuer Miklós Deák Ferenc-uccai csemegekereskedő üzletét nyolc hónapon át fosztogatta volt segédje és két tanonca. — Elfogták a tolvajokat. — A kár negyedmilióra rug.

(Arad, május 16.) Ma reggel nagyszabású üzletfosztogatóról tett jelentést az aradi rendőrségnek Birkenheuer Miklós Eminescu (Deák Ferenc) ucca 6. szám alatti fűszer- és csemegekereskedő.

Két volt alkalmazottja és egy jelenleg is szolgálóban álló tanonca nyolc hónapon át rendszeresen fosztogatták kereskedését, valamint a kereskedés alatt levő raktárpincéjét és a nyolc hónap alatt hozzávetőleges becslés szerint mintegy negyedmilió lejjel károsították meg.

Birkenheuer Miklós fűszer- és csemegekereskedése a görög katolikus palotában fekszik. A kereskedőnek már régebben feltűnt, hogy pénztárából délelőtről-délutánra állandóan nagyobb összegek tűnnek el, valamint hogy feltűnő helyen elhelyezett árucikkeinek is hiált helyét találja a délutáni üzletnyitáskor. Eleinte nem ellenőrizte pontosan a hiányokat, mert azt hitte, hogy napközben valahova kifizette a hiányzó összegeket, azonban az áruk eltűnésénél már világosan látta,

hogy üzletében a déli üzletzárástól a délutáni üzletnyitáshig betörők járnak,

akik páratlan ügyességgel dolgoznak és a legcsekélyebb nyomot nem hagyják maguk után. Hónapok óta megfigyelés alatt tartotta alkalmazottjait, azonban semmi gyanúsat nem észlelt, az apró tolvajlások viszont nem szűntek s később a tettesek már odamerészkedtek, hogy a kereskedő egyszerre több ezer lejes kasszáhiányt is észlelhetett. Ekkor házivizsgálatot tartott. Sorra kihallgatta alkalmazottjait és meglepetésére

legmegbízhatóbbnak tartott alkalmazottja, a kiskorú M. Remus tanonc beismerő vallomást tett.

Vallomása során szenzációs dolgok derültek ki. Elmondotta, hogy

a rendszeres fosztogatást nem egyedül követte el, hanem két büntársával együtt.

Az egyiket Szabó Sándornak hívják, aki a cég egyik volt segédje, aki csak két hónap előtt lépett ki Birkenheuertől, a másik pedig egy N. György nevezetű tanonc, aki szintén a cég kötelékébe tartozott, de már nyolc hónappal ezelőtt kilépett onnan. Előadta, hogy a fosztogatásokat a kereskedő gyanújának megfelelően, a déli órákban követték el. A raktárkulcs rendszerint nála volt s a raktár közvetlenül az üzlet alatt fekszik. Valamilyen véletlen révén

rájöttek két társával arra, hogy a raktárból egy szűk résen fel lehet jutni az üzlet belső deszkaburkolatos helyiségeihez és ezelőtt nyolc hónappal szépen kiépítették a terepet. A burkolatot kibontották, azonban ezt olyan ügyesen végezték el, hogy mindenegyes alkalommal visszailleszthették és a lehúzott redőny mögött nyugodtan, feltűnés nélkül csuszhattak le s fel.

De itt is óvatossággal jártak el, mert egyszerre csak kettő tartózkodott az üzletben, felváltva az egyik őrt állt, hogy veszély esetén idejében menekülhessenek. Dolguk végeztével, amikor már megdézsmálták a pénzt és telítették magukat édességekkel és csemegékkel, ugyanazon az uton szépen visszacsuszta a raktárba, ahonnan már könnyűszerrel kijutottak az uccára.

Szabó félt, hogy mint az üzlet alkalmazottjára, ráterelődik a gyanu és ezért jónak látta mielőbb meglépni. Elmondott, N. Györgyre valóban gyanakodott Birkenheuer, s ezért ment el. Ezek után a legfontosabb az volt, hogy legalább egyikük ottmaradjon, akinél a raktárkulcs kéznél legyen. Épen ezért furfangosan kedvére járt Birkenheuernek a kis M. Rémus, akiben olyannyira megbizott a kereskedő, hogy csak legutóljára gyanakodott rá.

M. Rémus leleplező és beismerő vallomása után Birkenheuer azonnal a rendőrségre jelentett, amely nyomban intézkedett a két tettestárs letartóztatására vonatkozólag. Mindkettő csakhamar rendőrkézre is került. Szabó Sándort kártyázás közben egy kávéházban sikerült letartóztatni, N. Györgyöt pedig külvárosi lakásán fogták el,

Eleinte megpróbálták kihallgatásuk során tagadni, amint azonban megtudták, hogy M. Rémus már ugyanis mindent bevallott, ők is beismerő vallomást tettek. Előadták, hogy mintegy negyvenötven ízben jártak az üzletben. Egészen pontosan nem is tudják, hogy milyen összegeket vittek el. Készpénzben fejenként átlag negyvenöt-ötvenezer lejről tettek említést, de emellett óriási mennyiségű élelmicikkeket emeltek el. Birkenheuer előbb csak kétszáz ezer lejes kárt jelentett be, most azonban mind valószínűbbé válik, hogy a kára meghaladja

Szalmát csépel a Népszövetség gazdasági tanácsa.

Pirelli beszámolója a nemzetközi gazdasági helyzetről.

(Az Aradi Közlöny genti levelezőjétől.)

A napokban kezdte meg második ülését a Népszövetség gazdasági tanácsa, melyet, mint ismeretes, a világgazdasági kongresszus javasolt permanens orgániumként, hogy idővel vizsgálja meg az általános gazdasági helyzetet és tegyen konkrét javaslatokat. A mostani tárgyalások mérlege nem kielégítő és nyugodtan szalmacséplésnek minősíthető. A gazdasági tanács főként a vámtarifák leszállításának kérdésével foglalkozott és kénytelen volt megállapítani, hogy az államok nem fogadták meg a világgazdasági konferencia javaslatait és a helyzet ma még rosszabb, mint akkor, 1927-ben. A kérdés referense, Pirelli olasz delegátus, a nemzetközi kereskedelmi kamara elnöke megrajzolta a nemzetközi gazdasági helyzet képét. Eszerint a világgazdaság jelenlegi értéke kétharmaddal több, mint 1913-ban, ha figyelmen kívül hagyjuk az áringadozásokat. Azonban az áringadozások figyelembevételével is mintegy 12 százalékos emelkedés mutatkozik.

Ebben az emelkedésben elsősorban az Északamerikai Egyesült-Államok, Délamerika,

Eladó egy emberbőr.

Egy tatárfejedelemből lenyuzott bőre, amely mögött borzalmas rémregény húzódik meg.

(Prága, május 16.) Egyes lapok egy évvel ezelőtt közölték azt a hírt, hogy egy Kopetzki nevű légionáriusnál emberbőr van, a melyet Szibériából hozott magával és amelyet hajlandó eladni. A „Pondelnik” munkatársa most felkereste ezt a légionáriust és megállapította, hogy ez a hír igaz, hogy

a légionáriusnál tényleg van egy tatárfejedelemből lenyuzott bőre és a légionárius rossz anyagi helyzetére való tekintettel hajlandó azt eladni.

Egy amerikai muzeum tízezer dollárt kínál az emberbőrért a légionáriusnak, ez azonban még gondolkodik és nem döntötte el, hogy eladja-e ennyiért ezt a ritka érdekességet. Kopetzki hiteles okmányokkal tudja bizonyítani, hogy a birtokában lévő bőr tényleg emberbőr. Ezek az okmányok valóságos rémregényt tárnak fel. A Kobda nevű mongol városkától nem messze fekvő Munezin városkában, amelynek mindössze nyolcezer lakosa van, élt Dza-Lama mongol fejedelem, aki rettenetes vérengzéseket vitt véghez.

A vérengzések híre eljutott az orosz kormányhoz is és az orosz kormány 1914-ben két század kozákkal Uratov kapitányt küldte ki, hogy teremtsen rendet a borzalmasan vérengző mongol fejedelemmel. A kozákkapitány sikeresen elfogta a fejedelemet. A rémuralom alól felszabadult városka lakói ekkor megmutatták a kapitánynak azokat a kínzó szerszámokat, amelyekkel Dza-Lama halálra kínoztatta áldozatait és elmondták, hogy emberbőr is van a raktárban. A kozákok felkutatották a raktárt és

két emberbőrt találtak.

Orosz nyelvű iratok bizonyítják, hogy az egyik emberbőr egy tatár fejedelem bőre. Dza-Lama

Fiatal ügyvéd vagy ügyvédjelölt

perfektiül képzett teljes gyakorlattal
irodámba azonnal beléphet
esetleg betársulhat.

Dr. Molnár Gyula, ügyvéd
Timişoara, I. Str. Dragalina 3.

a negyedmilió lejt is, amiből jóformán semmi sem térül meg, mert mindegyiküknek, különösen Szabónak csak elegáns ruhák vannak, készpénzzel azonban egyik sem rendelkezik. A három betörő kihallgatása még folyik és azután az irányban is kiterjesztik a nyomozást, hogy vajon az elhurcolt árucikkeknek nem volt-e orgazdája.

majd Ázsia és Ausztrália részesednek, míg Európa külkereskedelme még mindig jóval az 1914. évi nivó alatt van. A bolsevisták beruházási programját Pirelli figyelemreméltónak tartja, azonban a népjövedelem nem növekedik olyan mértékben, hogy ennek a programnak kilátása lenne a realizálásra. A fejlett ipari nyugati államok segítségére lennének Oroszországnak a természeti kincsek kihasználásában és feltárásában, ha a bolsevisták betartanák nemzetközi kötelezettségeiket és lemondanának arról, hogy más országok belügyeibe beavatkozzanak.

A többi felszólalások közül Loucheur beszéde érdemel megemlítést. A francia nagyipar vezére szerint a különböző államok iparainak kellene egymással gazdasági antantot létesíteni a vámtételek leépítésére, mert ha ez nem történik meg, úgy tíz év múlva a vámok még magasabbak lesznek, mint most.

A gazdasági tanács az összes fejtegetéseket beterjesztette a Népszövetség titkárságának, azonban konkrét határozatokat nem hozott.

fejedelem ugyanis valami csekélyesség miatt összetűzött Chissan tatár fejedelemmel, akit elfogatott és börtönbe vettetett. Chissan fejedelem anyja ekkor maga jött Dza-Lama elé és tömegtelen aranyat és ezüstöt hozott, hogy kiszabadítsa fiát a vérengző fejedelemből. Dza-Lama kedvesen fogadta az anyát, elvette tőle a kincseket és azt mondta, hogy rögtön kihozza neki a fiát. Bement palotájába, ahol

megparancsolta pribékeinek, hogy nyuzzák meg elevenen Chissant. A pribékek mesterien végezték el munkájukat. A bőrnyuzást a talpon kezdték és a koponyán fejezték be és úgy nyuzták le a bőrt, hogy az egy darabban maradt. Amikor a bőrnyuzók a mellhez értek, Chissan kiszenvedett. Dza-Lama ekkor fakaróra huzta Chissan bőrt és kivitte megmutatni az anyának, aki a szörnyű látvány után megőrült.

Uratov ezt a bőrt azután Moszkvába vitte bizonyítékként annak, hogy milyen vérengző fejedelemből sikerült ártalmatlanná tennie. Az orosz kormány az egyik emberbőrt egy muzeumnak adta, a másikkal pedig Uratov kapitányt ajándékozta meg. Uratovtól került azután ez a bőr Kopetzkihez, aki Oroszországból magával hozta Prágába.

SPORT.

O Az angolok legyőzték a spanyolokat. Madridból jelentik: Az angol-spanyol válogatott mérkőzést elkeseredett küzdelem után az angolok 4:3 (2:2) arányban megnyerték.

Moszkvában még tarhálni sem lehet.

Sternfeld ur, a párisi világyáró bejárta Szovjetországot és nyilatkozik az ottani tarhaviszonyokról. — Jeggyel evett, aludt és utazott. — Nők és férfiak közös hálótermében. — Naponta négyszer tartóztatták le. — Egy magyar világyáró érdekes élményei.

(Arad, május 16.) Ez a Maxime Sternfeld, ez a legujabb világyáró, aki most befutott Aradra, sőt ma délelőtt az Aradi Közlöny szerkesztőségébe is, határozottan érdekes ember. Ha lehetne, úgy ő egész bizonyosan visszaállítaná a világyárók utóbbi időben igen leromlott renoméját Aradon. Mert határozottan „jó pofa” a Maxime, aki „tanulmányi utazást” rendez a világ körül, bejárta 36 államot, Párisból indult el 1924-ben, hat nyelvet beszél és jelenleg Aradon van. Ezeket az adatokat árulja el az a képeslap, amely Maximet ábrázolja teljes díszben és amelyen Sternfeld akárcsak többi világyáró kollegája tarhálni szokott.

Hogy mi az „tarhálni?”... Hm, hát hogy is mondjuk csak: ez egy új szó, amely napjainkban nyert polgárjogot. Foglalkozást jelent. Például a világyáró, amikor árusítja az obligát levelező-lapokat: tarhál. Amikor valaki gyűjti egy létező, vagy nem létező jótékony egyesületnek, az szintén tarhál. Aki pedig tarhál, az tarhán, vagy tarháló. Nem valami megbecsülendő dolog, hisz hány szép aszszonyt és leányt láttunk már Aradon a jótékony szent nevében — tarhálni. Hát szóval ez a „tarha”, amiről már regényt is írtak és jelenleg azért fontos, mert alább ismét szó lesz róla Sternfeld Maximmal kapcsolatban.

Maxime?... Talán inkább Miksa. A Sternfeld Miksa Pestről. Mert kifogástalan pesties-séggel beszél magyarul, ha mindjárt azt is mindja, hogy Csehszlovákiából való. Ruházkodása kimeríti a legtökéletesebb világyáróeleganciát. Buggyos nadrág, kockás strimili, fehér bokaharisnya, zöld szemüveg, cserkész-ing: ez Sternfeld Maxime-Miksa.

Egy vastag könyvet tesz le az asztalra. Nagybőrára eredeti felvételek és több perzsa lap fényképes cikkei közül a Miksáról, aki ugy látszik, egész nagy fiú volt a sah birodalmában. A könyvből derül ki az is, hogy a perzsák nemzeti színe a zöld-fehér-piros. Fordítottja a magyarnak.

— Van még 15 ilyen könyvem — magyarázza a zöldszemüveges világyáró. — már kinnáltak is érte Konstantinápolyban 10.000 dollárt, de nem adtam.

— És miért hord csak egyet magánál?

— Elvből.

— ??

— Igen, mert egyszer egy perzsa városban elvittem a polgármesterhez mind a 15-öt (akkor még csak annyi volt) és a derék ur reggel 9-től délután háromig nézte. Én már csillagokat láttam az éhségtől, de ő nem nyugodott, míg végig nem nézte valamennyit. Csak azután utalta ki a szokványos támogatást. Azóta csak egy könyvet viszek magammal.

Lapozgatunk a könyvben. Tényleg egész érdekes dolgok vannak benne. Egyszer csak cinyhi betűs láttamozásokra, hamisítatlan vörös katonákról készült felvételekre akadunk.

— Hát maga járt Szovjetországon is?

— Hogyne! — feleli Sternfeld Miksa — Majdnem egy félévig. Moszkvában több, mint egy hónapig éltem.

Egyszerre megrohmozottuk kérdésekkel, mert hiszen ez az a világ, amiről legkevésbé tudunk. És ez a világyárók közül az első, aki ott is járt. A többi mindig kikerülte.

— Na de egész őszintén Sternfeld ur!...

— Hát urain — vakarta a fejét Maxime — utolsó egy hely az: én mondom maguknak. Képzeljék csak el: egy nap alatt négyszer tartóztatták le Moszkvában, mert kémnek néztek. Meg is mondtam nekik: „na szép kis kultura van maguknál. Négyszer viszik be az embert egy nap.” Nevettek, de nem bántottak.

— Na és aztán?

— Hát kérem, kaptam egy cédulát, azon meg volt jelölve az étterem, ahová mennem

kell. Ott kaptam kosztot. Fizetni nem kellett. Csak a cédulát mutatni. Aztán kaptam még egy cédulát. Ezzel elmentem aludni. Egy nagy terembe utáltak, egy ugynevezett közös hálóhelyre. Negyvenen aludtunk itt. Közöttünk öt nő.

— Öt nő?... Na és... izé...

— De igen. De viszont Szovjetországon nem csodálkozik ezen senki. Ott szabad. Sőt, csak ez szabad.

— Más cédulát nem kapott?

— Dehogyan. Egyet az operába, egyet a vasutra, amikor tovább mentem és ha ruhát akartam volna, talán arra is adnak. De ruha nem kellett. Külföldi öltönyt csak 200 dollárért kapni, a belföldit meg nem lehet felvenni. Uraim: sehol annyi rosszul öltözött embert még nem láttam, mint Moszkvában. De nem törődnek vele. Mondták, hogy lesz ez még jobban is. Mondtam: hát akkor csak várják meg és továbbutaztam Törökországba.

Megkezdték a részvénytársaságok adóinak kivetését.

Az elmúlt évvel szemben átlag 30-35 százalékkal emelik az adóösszegeket. — A vállalati könyvek szerint történik az adómegállapítás. A jövő héten kezdik meg a bankok és a nagyvállalatok adótárgyalásait.

(Arad, május 16.) A második speciális adókievőbizottság most kezdte meg a részvénytársaságok adójának a megállapítását. A magáncégekkel és az önálló keresettel bírókkal már néhány héttel ezelőtt végeztek, most a szövetkezetekre és részvénytársaságokra került a sor. Az adókievőbizottság tagjai a következők: Serb Sándor pénzügyi főtanácsos, Karácsonyi Döme, a Városi kávéház tulajdonosa, mint a polgárság képviselője, dr. Pap Vazul a város részéről és Kajári József bizottsági titkár. A bizottság 11-én kezdte meg működését, eddig azonban csak az aradmegyei fogyasztási szövetkezetek és paraszt népbankok adóját állapította meg.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Serb főtanácsossal, aki a következőket jelentette ki:

— A részvénytársaságok megadóztatása szigorúan a mérleg szerint történik. A könyveket átvizsgálja a bizottság és mindazokat a tételeket, amelyeket a törvény nem enged meg tartalekolni, vagy pedig a költség számlán elszámolni, a nyereséghez hozzászámítja

Arisztokrata ruhák Polgári áron!

László M. Gyula
angol uri szabó
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9., félemelet
Breeches specialista, 20 évi londoni és 3 évi párisi tapasztalat.

— Na és hogy ment a tarha? (1. fentebb.)
Lesújtót legyintett karjával a Miksa.

— Sebogy. Nna... mit mondjak: Moszkvában még tarhálni se lehet. Cédulát azt adnak, de dohányt?... Nem létezik.

... Sternfeld összepakkolta könyvét, megigazgatta zöld szemüvegét és dühöngött Moszkvára, ahol ehetett, ihatott, alhatott, csak ép nem tarhálhatott. Na, de igaz is, hát mit ér az egész világyárás tarha nélkül. Bucsuzásul bemondta, hogy most Ausztráliába megy. Egy évet szándékozik ott tölteni. Nem is fog nehezen menni. Ausztráliában még egész jó üzlet lehet a tarha.

Fóthy Ernő.

és ezután állapítja meg az adót. A törvény 31. paragrafusában ugyanis szigorúan megállapítja, hogy melyek azok a költségek, amelyeket elismerhetnek, ami azon kívül van, az megadóztatás tárgyát képezi. Ilyen például, hogyha az a részvénytársaság vesz egy kasszát, vagy egy autót, ezt ők legtöbb esetben költségnek számolják el, holott az aktív vagyon. Ezt mi leszámítjuk és hozzávesszük az aktívához. Így azután egy igen tekintélyes többlet jön ki. Az elmúlt évvel szemben eddig a vidékieknél 30-35 százalék az adóemelés.

— A részvénytársaságok adójának a megállapításánál miként említettem, mindenben elfogadjuk a hiteles könyveket alapnak. Ennek meg is van a magyarázata, mert 25 éves prakszissal is tapasztaltam, hogy egy részvénytársaság igazgatója nem mer megkísérelni, hogy egyes tételeket eldugjon.

— A nagyobb adókievések természetesen ezután következnek. Holnap már sor kerül néhány kisebb aradi részvénytársaságra is, de a bankok és nagyvállalatok adótárgyalása a jövő héten hétfőn kezdődik.

Telefon 70.

ERZSEBET SLAGERMOZGO

Telefon 70.

Ma nagy premier! D. u. 5, 7 és 9-kor

SOHNITZLER ARTUR színműve filmen

Evelin Holt, Bruno Kasztnér,

Fred Luis Lerch a főszerepben

„Közpréda”

Rendes olcsó helyárak. — Kedvező időben este a kertben játszunk. — Elővétel pénztár d. u. 11-1-ig ENGELHARDT-nál.

Rehabilitálták Crisan Emil határrendőrkapitányt.

Crisan Emilét valószínűleg Curticira helyezik vissza.

(Arad, május 16.) Körülbelül két és fél évvel ezelőtt történt, hogy Crisan Emil, a curtici határrendőrség tagját hirtelen áthelyezték Curticiról Dévára. Crisan Emil a legnagyobb meglepetéssel vette tudomásul az áthelyezését, mert törvény az, hogy két éve egy helyen szolgálatot teljesítő komiszárt nem lehet minden különösebb indok nélkül áthelyezni és ő már hat esztendeje volt a határrendőrség kötelékében. Épen ezért kérvényileg megkérdezte a minisztériumtól az áthelyezési okot, egyben pedig bejelentette, hogy nem hajlandó az áthelyezési rendelkezésnek eleget

tenni és fegyelmi eljárás megindítását kéri önmaga ellen.

Crisan a minisztérium akkor felfüggesztette és egyben megindította valóban a fegyelmi ellene s ekkor, mint áthelyezési okot, azt hozták fel Crisan ellen, hogy magyarbarát és összeköttetésben áll magyar körökkel. A fegyelmi eljárás közel két és fél esztendőn keresztül nem jutott el az ítélethozás stádiumába, míg végre a múlt hó 25-én mégis tárgyalta az ügyet a temesvári vezérfelügyelőség s ítélethozatalra felterjesztette Bucurestbe. Az ítélet Crisant teljesen rehabilitálta, mert nem látták beigazoltnak a vádak valóságát. A minisztérium értesítette Crisant a döntés határozatáról és Crisan nyomban le is jelentkezett a temesvári vezérfelügyelőségnél, amely most fog dönteni Crisan további szolgálati helye felől. A legvalószínűbb azonban az, hogy Crisan ismét Curticira kerül, ahol régi pozícióját fogja elfoglalni.

ÉRTESÍTÉS.

BLASCHEK CONRAD

csász. és kir. adv. szállító

NŐI DIVATSZALONJÁT

I. évi május 1-én

Budapest, IV. Váci-ucca 15. sz. alá

HELYEZTE.

H I R E K.

„Világrekord...”

A zongorista után, aki negyvennyolc vagy mit tudom én hány óra hosszat verte a billentyűket a távzongorázás világrekordjáiért, most valami cseh nevű fiatalember állt ki a porondra, hogy hatvannyolc vagy mit tudom én hány órahosszat ropja a charlestont, valcert és tangót, a távtáncolás világrekordjáiért.

Ha ilyen és hasonló híreket olvas az ember, kezdi elhinni, hogy igazuk van azoknak, akik azt állítják: meghabarodott a világ és tótágast áll az emberi értelem. Mert hiszen jól van, jól, — semmi kifogásunk nem lehet az ellen, hogy X. ur három napig zongorázik, Y. ur pedig öt napig táncoljon egyfolytában, ha ez nekik privát uri paszszójuk, de abban a pillanatban, amint ők ezt világrekord, tehát világhírű szempontjából teszik, azt kell mondanunk: ohó, uraim! Ohó, uraim, várjunk csak egy pillanatra a zongorával és táncal, világrekord és világrekord — az kettő. Mert az ha valaki kockára teszi életét vagy egészségét azért, hogy huszonnégy óra alatt átrepülje az óceánt, az férfhez, emberhez, sőt az egész emberiséghez méltó hőstett, azonfelül, hogy rekord.

Ha valaki világrekordot ér el az uszásban, futásban, gerelyvetésben, evezésben, ez is szép, ez is komoly, ez is emberi, sőt bizonyos mértékig felemelő teljesítmény, amely, ha mást nem, egyetlen emberen át dicsőséget sugároz egy egész nemzetre. De micsoda emberi, micsoda szép, micsoda felemelő vonás van abban, ha X. ur addig veri egy jobb sorsra érdemes zongora billentyűit, amíg kettejük közül az egyik ott nem marad a porondon, vagy abban, ha Y. ur addig ropja a modern táncokat, amíg szusszal vagy lábbal bírja? Mennyiben lesz ettől szebb, boldogabb az életünk, minő ismeretlen tudomány, művészet vagy technika jut így előbbre, micsoda dicsőség az, amely a távzongorázás vagy távtáncolás világrekordjának megteremtőjéből, azaz összekinldásából valamely nemzetre sugárzik?

És ők mégis távzongoráznak, távtáncolnak, az egészben nem a zongora vagy a tánc fontos, hanem a táv, de ami még ennél is szomorubb, az emberek megbámulják őket, fizetnek, hogy láthassák a visszataszító, embertelen és minden józansággal ellenkező „munkát”, úgyhogy — és ez a legeslegsomorubb a dologban — a világrekordnak ezek a szerencsétlen hőbortosai maguk is azt hiszik a végén, hogy híres emberek, akik valami igazán nagy dolgot cselekedtek. Holott micsodák, szegények? Egy szenzációra éhes, feje tetejére állított kor szánalmas bohócal, semmivel sem többek a középkor kengyelűtőinél, akik csörgősipkával, csörgős ruhában szaladtak végig városokon, falvakon és vásárokon, az istenadta nép nagyobb mulatságára...

Előfizetőinkhez!

Kiadóhivatalunk súlyt helyez arra hogy t. előfizetőink az „Aradi Közlöny”-t pontosan kézhezkapják. Felkérjük azon t. előfizetőinket, akiknek a lapot esetleg rendszertelenül kézbesítik, hogy a szükséges intézkedések megtétele végett ezt kiadóhivatalunkkal azonnal tudassák.

— Időprognózis. Egyelőre még hőszűnyedés várható, északnyugati szelekkel. Egy-két nap mulva talajmenti fagy lehetséges.

— Brassóban lesz az első erdélyi katolikus kongresszus. Bucurestiből jelentik: Az első erdélyi katolikus kongresszust szeptember 12-ikára Brassóba hívták össze.

Elkészült a fogtechnikusokra vonatkozó törvénytervezet.

Kik kaphatnak működési engedélyt?

Bucurestiből jelentik: A törvényhozó bizottság tegnap végre elkészítette a fogtechnikusokra vonatkozó törvénytervezetet, ami a közeljövőben kerül a parlament elé. A tervezet szerint az akták igazolására egy bizottság száll ki, amelynek tagjai: egy tanácsos, a Legfelsőbb semmitőszékből, vagy pedig egy táblai tanácselnök, egy orvos, mint az egészségügyi miniszterium delegátusa, az orvosok szövetségének egy delegátusa és a fogászoknak egy kiküldöttje. Az autorizáció elnyerésének feltételei a következők:

1. Román állampolgárság és birtokien elő-

— Megjelennek Clemenceau emlékiratai. Londonból jelentik: A Daily Express értesülései szerint a legközelebbi napokban fogja Clemenceau emlékirata elhagyni a sajtót. Mint érdekességet a lap elmondja, hogy a béketárgyalások idején egy-izben milyen heves jelenetek támadtak Clemenceau és Lloyd George között, amely csaknem a tettegességig fajult és Wilson erélyes közbelépése teremtetett csak rendet.

— Az amerikai románok küldöttsége Sinalaban. Bucurestiből jelentik: Az amerikai románok ma meglátogatták a sinaiai királyi kastélyt és kolostort, azután tovább utaztak Brassóba.

— Megkönnyítik a magyar bírói kar munkáját. Budapestről jelentik: Zsitvay igazságügyminiszter a közeljövőben a bírói testület tehermentesítését óhajtja keresztülvinni. Egyben pedig meg akarja javítani az ügyvédek anyagi helyzetét. Ecélből úgy határozott, hogy bagatellperekben, továbbá 250 pengőig terjedő sommás perekben ügyvédek fognak, mint bírók szerepelni.

— Simon Böske Abbáziában. Abbáziából jelentik: Holnap, május 17-ikén érkezik meg Abbáziába Simon Böske, Európa szépségkirálynője, aki a fürdőigazgatóság vendége lesz. Pünkösdkor nagyszabású attrakciók színhelye lesz az adriai fürdőhely. Pünkösdvásárnap nagy virágkorzó lesz. Ekkor kezdődik meg a nemzetközi vívó- és regattaverseny és ekkor nyitják meg az új strandfürdőt is.

élet. 2. Aki 42. életévét 1926. április 26-ig betöltötte, legalább négy elemi iskolával rendelkezik és 16 éves gyakorlatot folytat. 3. Akinek négy középiskolai végzettsége van és legalább 15 éves gyakorlatot folytat. 4. Akiknek négy középiskolájuk van és ezenkívül egy speciális iskolától diplomát nyertek, amit az országban elismertek és engedélyt kaptak, hogy működjenek. Ezeknek igazolni kell, hogy legalább két esztendeig látogatták az iskolát és legalább 10 éves gyakorlattal rendelkeznek.

— Elütött egy biciklistát az autó. Iván Lázár, a 33-as autó sofförje, tegnap elütötte Torma Antalt, aki kerékpáronült. A biciklista könnyebb sérülést szenvedett. A vizsgálat megindult, hogy Iván Lázárt terhelje-e a balesetért a felelősség.

— Az ujaradi autobus balesete. Tegnap délelőtt az Ujaradra menő autobuszt baleset érte. Az Óvár-téren egy kórakásnál megbillent a kocsi, feloldalra dőlt és felfordult. Szerencsére csak két utas sérült meg könnyebben, a többieknek az ijedségen kívül más bajuk nem történt.

— Eltemették Babescu Gyulát. A Kazinczy-uccai fiúiskolában lévő gyászszobából ma délután helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra Babescu Gyulát, az aradi törvényszék általánosan ismert nyugalmazott irodatiszt-igazgatóját, akiben Babescu Elek azeledes, Miklósi Miklós postafőfelügyelő felesége, valamint Babescu Victor iskolaigazgató édesatyjukat vesztették el. A ravatalnál nagyszámú és előkelő közönség jelent meg és ott láttuk Hargot György törvényszéki főelnököt, Goldis László volt minisztert, dr. Botis Tivadar szeméniáriumi rektort, Crisan Ascaniu liceumigazgatót, a Moise Nicoara és a Ferenc-téri polgári iskola egész tanári karát. A gyászszertartást Turicu Caius lelkész végezte nagy papi segédlettel, a templomi énekhar megható gyászadalokat énekelt, majd Halmagean Gyula tanár beszélt az elhunyt érdemeiről. Ezután megindult a menet a temető felé, ahol Babescu Gyula földi porhüvelyét átadták az örök pihenésnek.

MA, PENTEKEN MINDKET MOZGOBAN EGYSZERRE
UTOLJÁRA APOLLO--URANIA UTOLJÁRA

PICCADILLY

Főszerepben:

ANNA MAY WONG, a gyönyörű kínai színésznő, a „SONG” diadalmas főszereplője.

— Miss Románia utban van Galveston felé. Párisból jelentik: Miss Románia, a többi európai Missel, tegnap szállott hajóra Havreban és elindult Amerika felé. A világszépségverseny résztvevőit a Guadelup hajó viszi Amerika felé és eredetileg május 7-ikén kellett volna indulniuk. Ez a program azonban változást szenvedett és csak tegnap indultak utnak. A hajó magával viszi Miss Románián kívül Miss Franciaországot, Miss Angliát, Miss Ausztriát, Miss Hollandiát, Miss Germániát, Miss Spanyolországot és Miss Luxemburgot.

— Szabadlábra helyezték a zsarolással vádolt biztosítási ügynököt. Mai számunkban részletesen megírtuk, hogy zsarolás címén a rendőrség letartóztatta Perényi-Popa Ignác biztosítási ügynököt. A rendőrségről Perényi az ügyészségre került, ahol Mandru ügyész javasolta az ügynök letartóztatását, a vizsgálóbíró azonban nem fogantatosította azt és így Perényi-Popa Ignác szabadlábra került. Az eljárás azonban úgy ellene, mint társa: Klein Ferenc szabó ellen, aki szintén szabadlábon van, folyik.

— A művész felesége beleegyezett férje bigámijába. Newyorkból jelentik: Leigh Manuel templomi orgonista, felesége beleegyezésével nemrégben feleségül vett egy 19 éves leányt is, anélkül, hogy feleségétől elvált

volna. Büntönyének tárgyalásán felesége azzal indokolta különös viselkedését, hogy férje művész és más erkölcsi elbírálás alá esik, mint a többi férfi, ezért engedte meg, hogy a leányt feleségül vegye. A bíróság azonban nem vette tekintetbe a férj művész voltát, hanem bigámiaért 4 évi és 10 hónapi fegyházra ítélte.

— Egy menekülő sofför elgázolta a rendőrt. Tegnap este súlyos autóbaleset történt az aradi Boros Béni-tér és a Karolina-ucca sarkán. A sarkon posztoló Crisan Simon közlekedési rendőrnek feltűnt, hogy az arra haladó Ar. 918-as gépkocsinak nem ég a hátsó lámpája és ezért leállította a kocsit. A sofför először hajlandó volt a megállásra, de amikor igazoló iratait kérte a rendőr, úgy látszik a büntetéstől való félelmében, vagy, mert nem voltak teljesen rendben az iratai, hirtelen elindította az autóját. Az autó előtt oldalt azonban egy másik, Halmagean János nevű rendőr is ott állott, aki a rendes szolgálatot teljesítette. A sebesen elindult gépkocsi elkapta és a kerekek alá vetette, úgy, hogy a szerencsétlen rendőr súlyos sérüléssel maradt a helyszínen. Nem tudott már feltápáskodni s az értesített mentők a közkörházba szállították, ahol megállapították, hogy Halmagean Jánosnak a gázolásból kifolyólag jobb lába eltört. A gázoló garázda sofför személyazonosságát most állapítja meg a rendőrség és kézrekerítésére erélyes nyomozás indul me.

— Befejeződött „Az aradi Golgota aktái és dokumentumai” című cikksorozat. Az Aradi Közlöny mai számában utóljára jelenik meg a fenti cím, mert mai közleményünk lezárja azt a cikksorozatot, amely eddig ismeretlen adatok és titkos okmányok alapján, egészen új megvilágításban pergette le olvasóink előtt az 1848—49-iki szabadságharc utolsó felvonását. Mint valami grandiózus, izgalmas film: elevenedtek fel lapunk hasábjain az aradi tragédia véres és szomorú napjai és a lenyűgöző érdekességű cikkek csakhamar egyik legkedveltebb olvasmányává váltak olvasóink hatalmas táborának. Az egész erdélyi sajtóban egyedül az Aradi Közlöny szerette meg e cikksorozat közlési jogát és ezzel is csak hozzánk ragaszkodó közönségünk szeretetét akartuk meghálálni, ami, azt hisszük, sikerült is, hisz az ország minden részéből szerkesztőségünkbe érkező elismerő és köszönő levelek igazolják legjobban, hogy milyen érdeklődéssel olvasták mindenfelől „Az aradi Golgota aktái és dokumentumai”-t.

Itt vagyok!!

EGYEDÜL — HÉT ELLEN

Ez a legújabb és legjobb filmem

**Szombattól
az URANIABAN.
A legyőzhetetlen HARRY PIEL**

— A pünkösdi munkaszünet még nincs megállapítva, de már egy bizonyos, hogy Arad két előkelő mozgószínháza, az Apolló és Uránia, nagy attrakciókkal várják a közönséget. Szombat estétől kerül vetítésre az Apollóban a legújabb amerikai filmremek Diadalmas ifjuság címen, melynek rendezője G. D. Griffith. A híres filmregény főszereplői Mary Philbin, Barrymore és Don Alvarado, a spanyol férfiszépség. Az Uránia is szombattól vetíti nagy pünkösdi filmjét: Harry Piel legújabb remekét „Egy — hét ellen” címen.

— 116 halottja van a clevelandi robbanásnak. Egyedül az Aradi Közlöny számolt be az erdélyi lapok közül arról a borzalmas gázrobbanásról, amely romba döntött egy kórházat Clevelandban. A ma érkezett jelentések szerint, egész nap folytatták a mentési munkálatokat és az áldozatok kiemelését a romok közül. A borzalmas kórházrobbanás áldozatainak száma 116-ra emelkedett.

— Szombaton nyílik meg a Marosparti Mozi. Minden nyáron a nagyközönség kellemes és kedvenc szórakozóhelye volt a Marosparti Mozi, de amint az előjelek mutatják, az új vezetőség az idei évadban az eddigieket messze felülmúló műélvezetet fogja nyújtani. A Marosparti Mozi új bérlei a legmesszebbmenő áldozatok árán, csupa elsőrendű slágerfilmet kötöttek le, s minden igyekezetükkel azon vannak, hogy ezt a szórakozóhelyet világvárosi nivóra emeljék. Többek között leköltötték az első német beszélőfilmet, egy tökéletes alkotást, főszerepben Emil Janningssal. A filmet 40 tagú zenekar kíséri, s Romániában a Marosparti Mozi mutatja be először. Miután az előkészítő munkálatok befejezést nyertek és az idő is kellemesre fordult, a Marosparti Mozi szombaton este 9 órakor nyitja meg kapuit s bemutatja az „Ófensége szereplője” c. rendkívül bájos, modern életképet hozza, melynek főszereplői: Vivian Gibson, Lya Eibenschütz, Mary Kid, Paul Richter és Hans Junkermann.

100.000 pengőt sikkasztott egy pesti bankbizományos pénztárosa

Weisz Oszkár, az Agai és Társa bankbizományos cég pénztárosa reája bizott százezer pengővel eltűnt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítója telefonálja.) Weisz Oszkár, a budapesti Agai Viktor és Társa bankbizományos cég pénztárosa, ma délben azt a megbízást kapta főnökeitől, hogy 100.000 pengőt vigyen el a takarékpénztárba. Weisz nem jelent meg a takarékpénztárban, eltűnt, a

pénzt elsikkasztotta. Weisz Oszkár 42 éves, bécsi születésű. A cég a délutáni órákban megtette ellene a feljelentést a rendőrségen, amely nyomban intézkedett a hajó, repülőgépjáratoknál és táviratozott a határmenti városokba, hogy az esetleg szökni próbáló Weiszt letartóztassák.

— **Footballjáték egy elmebeteg nővel.** Tegnap este a városligetben az őrszemes rendőr egy gyanúsán viselkedő asszonyt igazolásra szólított föl. A nő erre éktelen viselkedésbe kezdett, artikulálatlan hangok törtek elő belőle s habzott a szája. A rendőr nagynehezen megékezte, fölvitte a rendőrségre, ahol Detesan komiszár úgy intézkedett, hogy a szerencsétlen elmebajos nőt a kórházba szállítsák. Ott azonban nem akarták befogadni, amíg két hatósági orvosi bizonylat nem igazolja, hogy a nő valóban elmebeteg. Így az asszony visszakerült a rendőrségre s ezután még vagy háromszor végigfutballoztak a szerencsétlen asszonnyal a kórház és a rendőrség között, amíg végre Detesan komiszár erélyes fellépésére el tudták helyezni a kórház elmebeteg osztályán az asszonyt, akinek kilétét mindezekig nem sikerült megállapítani.

— **Vágó Géza szombatesti vidám konferansz estjét az Ujságíróklubban óriási érdeklődés előzi meg.** Tegnap jelent meg az első hír, amely a kitűnő budapesti színészirő fellépését beharangozza s már ma megállapítható, hogy a klub kerthelyiségének szombatesti megnyitója a legteljesebb siker jegyében fog lezajlani. Épen a rendkívüli érdeklődésre való tekintettel felkérjük a klub tagjait, hogy szombaton este pontosan tíz órakor a klubban legyenek, mert helyet senki részére sem tarthat fenn a vezetőség. Mint már említettük, a Vágó-estével nyílik meg a klub kerthelyisége, de az előadást rossz idő esetén is megtartják a klub nagytermében. Műsor után tánc lesz. Belépődíj nincs.

— **Városi Zenede évváró hangversenye 18-án, szombaton este 9 órakor a Minorita Kulturházban. Jegyek Sándor Ferencnél.**

**Tennisz-ütők, Tennisz-cipők, Tennisz-labdák gyári lerakata
EMIL MAIDT-nál Arad.**

— Dr. Gárdos szülész-nőorvos külföldi tanulmányutjáról visszatérve Piata Catedralei 5. sz. alatt (Tököli-tér) ismét rendel.

Legnagyobb szenzációja PÜNKÖSDNEK

az amerikai Egyesült Művészek
UNITED ARTIST reprezentációs
filmremeke, a

DIADALMAS IFJUSÁG

Főszerepben:

MARY PHILBIN (A NEVETŐ EMBER-ből.)

DON ALVARADO (a legújabb felfedezett spanyol férfiszépség)

L. BARRYMORE (a legnagyobb karakterszínész.)

SZOMBATTÓL AZ APOLLOBAN

— **Nyugdíjasok figyelmébe.** Nyugdíjgyűlési helyiségünkben, Strada Gligorescu (Munkácsy Mihály-ucca) 8. szám alatt, folyó hó 20-án, hétfőn délelőtt 10 órai kezdettel választmányi ülést tartunk, melyre a választmányi tagok pontos és teljes számban megjelenését kérjük. Ezenkívül felkérjük, hogy a választmányi ülésen jelenjenek meg Mantiu nyug. árvaszéki ülnök, Vancu nyug. iskolaigazgató, Bugariu nyug. őrnagy, Varjassy nyug. polgármester, Nachinébel nyug. főmérnök, Tüdös és Schoór nyug. volt Acsev. igazgatók, Suclu György nyug. kalauz, Abrahám nyug. irodaigazgató. Igen fontos ügyben kell határozatot hozni, legközelebbi időben Boila Romulus Casa Generala de Pensuni vezérigazgató részvételével Clujon (Kolozsváron) az össznyugdíjasok kiküldöttével és azok képviselőivel gyűlés tartatik. Tehát ennek a fontos ügynek a programját megtárgyalni és arra a szükséges előkészületeket végrehajtani. Ujból felkérjük a választmányi tagokat és névvel megjelölteket, pontosan jelenjenek meg. Az elnökség.

— **Jégelőfizetőket állandóan felvesz** Reusz Sándor-cég jéggyára. Bydul Reg. Ferd. 33. Telefon 141.

— **Makulatura papír, tiszta ujságpéldányok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.**

Letiltották az eszéki horvát dalkör budapesti vendégszereplését.

Budapestről jelentik: A stúdióba mára hirdették az eszéki horvát dalkör vendégszereplését s ma délelőtt a jugoszláv közoktatásügyi minisztériumtól távirati rendelkezés érkezett az énekkar vezetőjéhez, amelyben a közoktatásügyi miniszter a legszigorúbban megtiltja az énekeseknek a pesti vendégszereplést.

Az énekkar tagjait a budapesti Dalos-Szövetség ünnepélyesen fogadta és épen ezért az utolsó percben érkezett letiltás kinos feltűnést keltett. Az énekesek egyébként táviratban kérték Sándor szerb királytól és Zsifkovics miniszterelnöktől a betiltás felfüggesztését. Az eszéki dalosok Budapestről Lengyelországba utaznak, ahol részt vesznek a szláv államok dalosversenyén.

Nincs örök tél a Sarkvidékeken.

Egy angol tudós szenzációs állításai a sarkvidéki — melegről.

Londonból jelentik: Dr. Stefanson egyetem tanár az oxfordi egyetemen tartott előadásában szembeszállt azzal az általános felfogással, mintha a Sarkvidékeken örök tél uralkodna. Ezen tévhitet a sarkkutatók terjesztették el, hogy a világ azt higgye, hogy valami különös hősiesség kellene az állítólag borzalmas vidékek beutazásához.

Izlandon januárban — Stefanson szerint — csak egy fokkal alacsonyabb a hőmérséklet, mint Milanóban és a havazás az Északi Sark környékén nem nagyobb, mint Skóciában. A világ legészakibb szigetén virág nyílik és a grönlandi eszkimók legfeljebb az iskolákban hallhatnak valamit a hókunyhókról. Maga az előadó sarkvidéki területen 80 fok Fahrenheit meleget mért és gyakran látott izzadó eszkimókat, amint a folyók mellett kerestek üdülést a hőség ellen s kendőkkel kergették el magukról a szunyogokat. Amióta pedig kitűnt, hogy a sarkvidéken arany, petroleum és más értékes ásványok találhatóak, vállalkozó emberek is gyakran felkoresik a sarkvidékeket. Ezzel leáldozott a sarkkutatók dicsőségének napja.

Stefanson tanár végül rámutatott arra, hogy a sarkvidéken körülbelül négymillió iramszarvast lehetne tenyészteni, ami igen fontos szerepet játszhatna a világ husellátásában.

AZ ARADI GOLGOTA AKTÁI ÉS DOKUMENTUMAI.

Hauck Lajos kivégzése.

„Onöket elvakítja a bosszuvágy“. : „Gewöhnliche Hinrichtung durch den Strang 12 Gulden“.

Egy igen meghatározó feljegyzés maradt fenn Hauckot illetőleg ezekből a napokból. A Wocher-gyalogságnál számtalan bécsi ifju szolgált, akiket a forradalomban való részvétel miatt büntetésből soroztak be a császári hadseregbe. Egyikük, volt hírlapíró, jegyezte fel a következőket:

„Karácsony napján a foglyokat a várkapornába vitték istentiszteletre. Milyen nagy volt az ámulatom, amikor a többiek között egykori szerkesztőmet, Hauck Lajost ismertem meg, akivel együtt harcoltunk a barrikádon Bécsben. A magyar honvédség tisztikabátja volt rajta, de már rongyosan s köpenyeg nélkül nagyon fázott.

Mikor karácsony délutánján kimenőnk volt, megkértem a főprofost, hogy Hauckkal beszélhessek, de csak a rácson át tudtunk beszélni.

Bizonyosan tudta, hogy kivégzik, várta is azt, mert panaszkodott a nyomorult hidegre és a rossz bánásmódra.

Nagyon dicsérte a magyarokat, akik őt a szolgálatba felvették és csak amiatt szomorkodott, hogy sem Kossuthtól, sem Bemtől el sem bucsuzhatott. Nekem meghagyta, hogy ha majd hazakerülök, írjam meg mind a kettőnek, hogy áldani fogja emléküket mindaddig, amíg csak kiszenvéd.

Vigasztalni próbáltam, hogy majd szabadon bocsátják őt is, de azt mondta, hogy ő már tudja, hogy életét a bitófán végzi be, ebbe már bele is nyugodott s csaknem büszke volt arra, hogy úgy végzi be életét, mint előtte a többi magyar tábornok.

Néhány hét múlva értesültem, hogy előérzete nem csaló.

Január 25-én volt a második kihallgatás, amelynek az alábbi volt a jegyzőkönyve.

Aradi vár, 1850. január 25.

Kihallgatási jegyzőkönyv.

melyet báró Haynau tábornokszerény ur parancsára hadbíróskodás elé állított Hauck Lajos ügyében vétetett fel.

— Adja elő, milyen része volt önnek a hétsziki októberi eseményekben, milyen szándékkal csatlakozott a lázadáshoz, saját jószántából, vagy valakinek a rábeszélésére.

— Bécs lakosságára, mint parancsnok, természetesen befolyást gyakoroltam. Különböző semmiféle népgyűlésen vagy klubban soha meg nem jelentem, a magyarokkal akkor még semmiféle összekötésben nem álltam.

— Az ön fanatikus hírlapi cikkei buzdították a lakosságot oly elkéseredett ellentállásra. Ön mint igen befolyásos lapszerkesztő, mindent elkövetett, hogy a népet fanatizálja. A magyarok segítségének reményében tette ön ezt?

— Én olyan cikkeket írtam, amelyen lapom irányának megfeleltek. Azonban a néphez fölhívást hirdetmény alakjában nem intéztem. A magyarok segítségével akkor mindenki reménykedett, csak hogy egyesek nyíltan, mások titokban.

— Bizonyított tény, hogy ön volt a parancsnoka a Corps d'Éliteknek. Az ön felhívására jelentkeztek oly nagy számban ehhez a csapathoz az emberek. Az ön tevékenysége volt egyedül, hogy a Corps létrejött és ön volt annak önálló parancsnoka.

— Mindezt beismerem, mert így történt és semmit nem hozok fel ez ellen.

— Ön egy cikkben merészkedett őfelsége szent személyét gyalázó kifejezésekkel illetni és a legbántóbb kifejezéseket tartalmazta a cikk Latour gróf hadügyminiszter, herceg Windischgrätz és őfelsége proklamációja ellen és olyan kifejezéseket tartalmazott, mintha az állam alkotmányát meg akarta volna buktatni.

— Én beismerem, hogy mindez igaz és egyáltalában nem igyekszem a dolgot szépíteni. Ez így volt és amit írtam, az volt akkor a közvélemény. Mi Magyarország dolgait

kivülről láttuk, tehát elfogulatlanul bíráltuk meg, mivel mi mentesek voltunk a belső szenvedélytől. Ezért önök mindezt nem tudják megérteni, mert önöket elvakítja a bosszuvágy és nem elfogulatlanok.

— Mit adhat elő azzal szemben, hogy önt Wesselényi lopással vádolja?

— Wesselényi legjobban tudja azt, hogy miért volt rá kimondva a vagyonekobzás, mert őt a magyar hadsereg árulónak tartotta.

— Szászvárosan én voltam állomásparancsnok és én kaptam parancsot az elkobzás végrehajtására. Ami értéket elkoboztunk, azokat egy ládába csomagoltuk és lepecsételtük. Néhány rossz ruhadarabot elárvereztünk, a pénzt a hadikasszába tettük. A láda egy szekeren a katonaság podgyászaival szállítottott. Bem parancsa volt, hogy a minisztériumnak adjuk át. Mindez bizottságilag történt. A szekér a fegyverszünetkor az osztrákok kezébe került és Wesselényi már mindenét visszakapta. Megbotránkozással utasítom vissza azt, hogy Wesselényi ezt a törvényes aktust lopásnak minősít.

— Van-e még valami mondani valója?

— Nincs. Önként állottam a magyarok oldalára és hálával telve a magyarok iránt, vállalom mindenért a felelősséget.

Hauck Lajos.

Hauck sorsa ezek után nem lehetett kétséges. Az ítélet halálra szolt.

Nevezett tehát — mondja az ítélet a végén — összeittöközés előtt az 1848. október 3-án és december 2-án kibocsátott legfelsőbb manifestumokkal, midőn a fegyveres felkelésben részt vett és a magyarok felkeléséhez is csatlakozott és náluk még utána is szolgálatot teljesített, midőn a törvénytelen magyar országgyűlés Debrecenben 1849. április 14-én hozott határozattal a dinasztia trónvesztettnek

nyilvánította és Magyarországban a monarchiától való elszakadását kimondta, ezáltal a felségsértés büntetésében bűnössé vált, miért is az 5. hadtörvény és a katonai büntetőtörvénykönyv 61. szakasza alapján, valamint az 1848. október 3-án és 20-án, valamint november 6-án kelt legfelsőbb manifestum, 1848. november 12-én és 1849. július 1-én kelt proklamációk, végül a hadtörvényeszek számára kiadott utasítások alapján bárhol található ingó és ingatlan vagyonaért a felkelés okozta károk pótlására leendő elkobzása mellett köteléltallal halállal büntetettik.

Igy mondatott ki a kezvelmezési jog fenntartása mellett.

Arad vára, 1850. január 31.

(P. H.) Moser Oberst als Präses.

(P. H.) Ottenburg Rittmeister.

Kihirdetendő és végrehajtandó.

Pest, 1850. február 8-án.

Haynau, tábornokszerény.

Kihirdetett február 18-án 8 órakor reggel és

végrehajtott 1850. február 19-én 8-kor reggel

Aradi vár, 1850. február hó 19.

Ottenburg Rittmeister.

Hauck utolsó napjáról és kivégzéséről igen keveset tudunk. Az aradi minoritáknál van egy feljegyzés, hogy utolsó délutánján a lelkészi szolgálatot mellette egy minorita atya látta el, de a kivégzésnél nem volt jelen, mivel utolsó útjára Markhot várkaplánt kísérte el.

Csupán a várparancsnokság ugynevezett Cassajournaljában van egy rövid feljegyzés február 19-éről:

„Gewöhnliche Hinrichtung durch den Strang 12 Gulden“. (Közönséges köteléltallal kivégzésért 12 forint.)

Valószínűleg a bakó díja

(Vége.)

Rádióműsor.

— Romániai idők. —

PÉNTEK, május 17.

Berlin: 20.30. „A milauoi Scala vendéglátéka“, felolvasás. 21. Zenekari hangverseny. 22. Képtávírozás, utána a hangverseny folytatása. Brunn: 20. A „Benet“ fuvózenekar hangversenye: felolvasások és zongorahangverseny közvetítése Prágából. 23.30. Kávéházi zene közvetítése Prágából. Frankfurt: 18.45. Délutáni hangverseny. 21. A „Dayton Westminster Chors“ hangversenye. 22. Szimfonikus hangverseny. Leipzig: 21. Esti hangverseny. 23.30. Táncczene. L. O. London: 18.15. Zenés gyermekóra. 19.45. Cesar Franck orgonahangversenye. 21. Szimfonikus hangverseny. 24.15. Táncczene. Milano: 21.30. Szimfonikus hangverseny. 24. Jazzband. München: 20.45. Gramofonzene. 22.45. Szimfonikus hangverseny. Nápoly: 18. Délutáni hangverseny. 22. U. Girono „Fedora“ című operájának közvetítése. — Prága: 20.20. A „Benet“ fuvózenekar hangversenye. 21.40. Vidám dalok. 22.35. Zongorahangverseny. 23.30. Kávéházi zene közvetítése. Róma: 18.30. Szórakoztató zene. 21.45. Részletek Lehár: „Paganini“ című operettjéből. Wien: 18.15. Zeneakadémia. 21.15. Joh. Strauss: „Fürstin Ninetta“ operettjének előadása. Zágráb: 21.46. A. Koscevic Badalic dalestje. Zürich: 18.15. Gramofonzene. 21. Erwin Gilbert és Max Scherbaum hegedűhangversenye. 21.40. Dela Dell angol dalokat énekel. Utána: zenekari hangverseny. Budapest: 10.45. A rádió házitriójának hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05. Gödöllői Vidék Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 13.05. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14. Pontos időjelzés. Időjárás- és vizállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 16. Matusovics Péter miniszteri tanácsos, erdőgazdátó előadása: „A kaposvári ornitológiai kongresszus és a madárvédelem“. 17. Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek. 17.40. Pontos időjelzés. Időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 18.10. Magyar balott-délután (zenekari hangverseny). Vezényel: Berg Ottó. 19. Dr. Hans Göttling (Dr. Garzó Miklós.) 20.25. Az opera cselekményének elmondása és az előadás színlapjának felolvasása. 20.30. A m. kir. Operaház „Végzet hatalma“ előadása. Utána: kb. 23.30. Pontos időjelzés. Időjárásjelentés, hírek és időjárásjelentés. Mád: Rixó Jancsi és zenekarának hangversenye az Emke kávéházban.

SZOMBAT, május 18.

Berlin: 18. Ótórai teazene. 21.05. „A fekete láda“ hangjáték. Brunn: 20. Anton Dvorak „Rusalka“ című operájának közvetítése Prágából. 23.55. Ettermi zene közvetítése. Frankfurt: 21. Népszerű hangverseny. 22. F. Lehár: „Die blaue Mazur“ c. operettjének előadása. Utána: Táncczene. Leipzig: 21. Ist. Mr. Brown zu verurteilen? hangjáték. 24. Táncczene. L. O. London: 19.45. Cesar Franck orgonahangverseny. 20.30. Enid Cruickshank (alt) és Tom Pickering hangversenye zenekari kísérettel. 23.35. Táncczene. Milano: 18. Rádió-kvintett. 20. Jazzband. 21.30. P. Mascagni „Lodoletta“ című operájának közvetítése. 24. Jazzband. München: 18.05. Martha Mayerhans dalestje. 19. Hans Allmendinger citarehangverseny. 20.30. Zenekari hangverseny. 23. Hírek, utána táncczene. Nápoly: 18. Délutáni hangverseny. 22.45. Egy opera közvetítése a S. Carlo-színházban. Prága: 20.30. Dvorak „Rusalka“ című operájának közvetítése. 23.55. Kávéházi zene közvetítése. Róma: 18.30. Délutáni hangverseny. 21.45. A fináczenekar hangversenye. Zágráb: 21. Világképropaganda az ifjúság részére. 22. Szórakoztató zene. Zürich: 18.15. Kéziphonika hangverseny. 21. A rádiókvintett hangversenye. 21.30. „Der Radio spricht“ hangjáték. 22.15. „Orfeo“ gitárklub hangversenye. 24. Hírek, időjárásjelentés. Budapest: 10.15. Hangverseny. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05. Gramofonhangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 17. A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal előadása. Janik Gyula dr.: „Baromitenyésztésünk“. 17.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 18.10. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 19. Orbán Sándor magyar nótákat énekel, nagyváradi Bura Sándor és cigányzenekarának kísérettel. 20. Surányi Miklós felolvasása: „Könyv és közönség“. 20.35. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 22. A budai dalrúda hangversenye. Vezényel: Szeghő Sándor karnagy. Utána kb. 22. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye az Ostenda kávéházban.

— Ujabb panama a pénzügyminisztériumban. Bucurestiből jelentik: A Lupta értesítése szerint a pénzügyminisztériumban ujabb szabású csalást fedeztek fel, amelynek elkövetője egy magasrangú tisztviselő. A lap nem nevezi meg a panamázó tisztviselőt.

Szinészek és színésznők a bakon.

Billér győz Rátkay ellen, — Dénes Oszkár humorizál a bakon. — Zilahy Irén, a peches.

Budapestről jelentik: Felvirradt az ügető-trénerek nagy napja: tegnap megrendezték a trénernapot, hogy nem mindennapi látványosságok színhelyévé tegyék a „jó öreg” ügetőpályát. A versenynapon a bejósolt eső pontosan a versenyek kezdetére megeregett, hogy ünneprontója legyen az ünneppé avatott versenynek. Nagy baj nem történt. A hangulat kifogástalan. Az esőtől csak azok félték, akik otthonmaradtak és akik bizonyára sajnálni fogják, hogy nem nézték végig a trénernap változatos és nagyszerű eseményeit, amelyeknek fénypontja természetesen a színésznők és színészek kettesfogatu versenye lett.

Az első futam előtt már mindenki tudta, hogy a színészszerelők közül kik nem mondták le a hajtást. Biller Irén és Zilahy Irén a színésznők közül, Dénes Oszkár, Hajmássy Miklós és Rátkay Márton a színészek közül vállalkoztak arra, hogy ez egyszer a „forró deszkák” helyett a nem kevésbé forró bakon mutassák be művészetüket. Hogy a hajtásművészet ügyesség vagy csak gyakorlat kérdése-e, arról most ne vitatkozzunk, de, hogy semmiestre sem könnyű dolog, azt Dénes Oszkártól hallottuk tegnap a pályán, aki a verseny előtti ugynevezett felmelegítés közben kiáltotta oda a korlátnál álló Nagy Jenőnek:

— „Bizony nehéz kenyér ez pájtás” — és miközben ezt a mondását nagy derűséggel fogadta a közönség, Dénesnek minden fizikumára szüksége volt, hogy galoppa lendült paripáit becsületen ügetésre bírja.

A nagy attrakció előtt nem a legnagyobb érdeklődés közepette lefutott a Növendékek versenyét és a Májusi hendikepet, de a Polgárok versenye alatt egy pillanatra mégis felfigyel a közönség, mert ebben a versenyben is ujoncok viaskodtak egymással a sulkyon. A kalauzok zenekara, melyet a szítáló vagy szakadó eső nem hoz ki a sodrából, mintha alá akar-ná festeni a készülő nagy eseményt, izgatott, vérperzselő tangót játszik. A közönség csoportokba verődve, tereferélve, zsbongva tárgyalja az elkövetkező nagy eseményt, mintha valamely premieren várná a függöny fellebbe-nését. Ezalatt pedig az istállóknál művésznők és művészek lázas készülődése folyik, a fotóriporterek masináinak sűrű kattogása közben hangos parancsszavak, izgatott nevetés, komoly instrukciók és tanácsok hangjai mellett a művésznők és művészek elfoglalják helyüket a bakon. Biller most lép fel a kocsira, most megfogja a gyepőt; Zilahy nézi a publikumot, a közönség nézi Zilahyt; Rátkay tippel, Rátkay pattogatja az ostort; Dénes Oszkár a korlátnak indul, Hajmássy nyakába veszi a szalagot stb., stb.

A parádé is megvolt már, az egyik snájdigabban ül a bakon, mint a másik. Mindegyik úgy fest, mintha a bakra teremtették volna. A start gyorsan és jól sikerül. Egy pillanatra Zilahy fogata van az élen. Dénes fogatja előtt. Az első fordulónál Biller fogatja már a nyakukon van és a sok fört adó Rátkay-fogat is felzárkózik. A forduló után egy kis kavarodás támad. Biller élre hajtja a fogatát. Rátkay nyomába szegődik és már innen kezdve a verseny párharc Biller és Rátkay között. Két teljes körön át tart a küzdelem. Rátkay nagy vehemenciával támad. Biller bámulatra-méltó szívóssággal védi vezetőpozícióját és így jönnek a célegyenesre, ahol Rátkay már nagyon veszélyesnek látszik, amikor lovai ugranak és Biller tapsorkán közepette mint dtadalmas első őr el fogatával a várva-várt célt. Biller győz tehát Rátkay ellen és Dénes Oszkár, aki testtel-lelkekkel, ostorral, szóval mindent elkövet fogatán, tisztes távolban követi a kettőt a célon át. Hajmássy-nak sehogysem paritroznak a loval, Zilahy-nak azonban erősen peché volt a „dögöcskéivel”, mint ahogy valaki találóan lovait elkeresztelte. Igyekezete, minden ambíciója kárbavesztett lovai-nak ügetőnemakarásán. Végül is — fogcsikorgat-va bár — fel kellett adnia a meddő küzdelmet, bár az első pálya lefutása közben egyik második-helyi rajongója könyörögve kiáltott felé:

— Irénke, az Isten áldja meg, vigyázzon! Tíz pengővel raktam meg magát.

Mikor a második körben Zilahy behajtott az istállóba, rajongója jajogva kiáltotta:

— Jaj viszi már a tíz pengőmet az istállóba! A nagy attrakciónak vége, a közönség tap-

KÖZGAZDASÁG.

Popovici a Banca Nationala újabb kamatlábemeléséről.

Nagy az elégedetlenség a kamatlábemelés miatt.

Bucurestiből jelentik: A lapok továbbra is kedvezőtlenül ítélik meg a Banca Nationala kamatlábemelését, amely jelentékenyen megfogja drágitani az életet és a törvényes kamatokat. Követelik, hogy törvényes szabályozzák a kamatok kérdését a nemzet pénzügyi érdekeinek megfelelően. Rámutatnak a lapok arra is, hogy a kamatlábemelés a banki kormányzójának távollétében történt.

solja és ünnepli a művészeket, győzött és legyőzötteket egyaránt. Akárhogy is esett, a nézők és szereplők meg vannak egymással elégedve. Zilahy is, akinek először könnyeket csalt szemébe a hibáján kívül ért kudarc, a végén megvigasztalódott abban a tudatban, hogy ma neked, holnap nekem. Majd a legközelebbi előadáson jobb kellékekkel felszerelve megy neki a nem könnyű küzdelemnek.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR 3.08, ZÁRLATKOR 3.08.50 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.58.75, Berlin 39.97.50, London 817 és háromnyolcad, Newyork 168.16, Milánó 8.82.25, Zürich 32.45, Prága 4.98.50, Bécs 23.66. Bu-

dapest 29.35.50, Varsó 19.10. Valuták: Márka 39.80 sterling 814, francia frank 6.63, svájci frank 32.25, olasz lira 8.85, dollár 167.50, osztrák schilling 23.80, magyar pengő 29.50, csehszlovák korona 5.01.

Csak orvosi tanácsra házasodjon!

A főorvosi hivatal felhívása a vőlegényekhez és menyasszonyokhoz.

(Arad, május 16.) Aradváros orvosi hivatala érdekes akciót kezdett a házasulandók egészségének megóvása céljából. Az anyakönyvi hivatalban román és magyar nyelvű felhívást adnak mindenkinek, aki ott megfordul. A hivatalnokok különösen a vőlegényeknek és menyasszonyoknak ajánlják figyelmébe a felhívás olvasását. Minden menyasszony és vőlegény, aki a városnál kihirdeteti magát, szintén kap az orvosi hivatal által kibocsátott felhívásból, amely többek között a következőket tartalmazza:

„A boldog házasságot elsősorban a házastársak egészségétől függ, mert csak az egészséges ember tudja megszerezni azokat a javakat, amelyek a család fenntartására szükségesek. Az egyik házastársnak a betegsége átragadhat a másikra és tönkretelhet az egész családot. A családi életre a következő betegségek a legveszedelmesebbek: Tüdővész, nemibajok, elnebj, iszákosság és a kábítószerek használata. Aki házasságot köt anélkül, hogy előzőleg egészségi állapotával tisztában volna, felelősséget vállalt házastársával és utódaival szemben.

Minden házasulandó tehát tartsa szent kötelességének, hogy házasságkötés előtt megvizsgálta magát.

Az orvost a törvény kötelezi az orvosi titok szigorú betartására. Ha az orvos úgy találja, hogy az illető beteg és súlyos következményekkel járhat a házasság, házastársára, vagy utódaira, akkor nem szabad házasságot kötnie, legalább addig, amíg betegségét meggyógyítja. A mátkapárok kötelesek egymással tudatni a vizsgáló orvos véleményét a házasság előtt. Aki ezeket elmulasztja, lelkiismeretlenül cselekszik nemcsak önmagával, hanem jövőendő házastársával szemben is.”

A felhívást azzal fejezi be, az orvosi hivatal, hogy a poliklinikát és a városi kerületi rendelőintézeteket ingyen vehetik igénybe a házasulandók.

Irodalom és művészet

* Az aradi festőművészek együttes kiállítása. Vasárnap nyílik meg a Kulturpalota kistermjében az aradi festőművészek képtárlata. Aradváros közönségének esztendőnk óta nem volt alkalma együtt látni az aradi festőművészek alkotásait. A hivatásos festőművészek festményeiknek legjavát viszik a vasárnap megnyitandó kiállításra, amely június másodikáig marad nyitva.

Róth Róza különös zongoravásárlása

(Arad, május 16.) Hitelezési család címén a közelmúltban már történt följelentés Róth Róza aradi magánzongorá ellen és ma újabb hasonló körülmények között elkövetett család ügyében tettek ellene feljelentést az aradi rendőrségen. Több hónapja már annak, hogy Róth Róza Faix Jaques aradi zongorakészítőtől bérbe vett egy zongorát, majd később bejelentette Faixnek, hogy meg is akarja vásárolni azt. Faix 34.000 lejt kért a zongoráért, amire Róth Róza 7000 lejt fizetett le, az összeg hátralevő részére pedig kijelentette, hogy majd lassanként letörleszti. Faix türelemmel is várt, Róth Róza azonban nem fizetett és a zongorakészítő végül is érdeklődni kezdett a pénze, illetve a zongora iránt.

Érdeklődésére csakhamar megtudta, hogy a zongorája körül érdekes dolgok történtek. Róth Róza ugyanis még akkor, amikor a zongora csak bérbe volt nála, azt elzalogosította, kézzizálog fejében 15.000 lejt kapott, amelyből 7000 lejt átadott Faixnek, a többit pedig szükséglettel fedezésére megtartotta. A zálog kiváltása határnapján nem tudott fizetni, sőt többszörös meghosszabbításra sem tudta ki-váltani és ennek következtében a zongorát el-árverezték, majd a zongora megvásárlója tovább adta a hangszert s jelenleg egy aradi őrnagy tulajdona. Különös tekintettel arra, hogy a zongorától Róth Róza még akkor volt kénytelen megválni, amikor még nem is került tulajdonába, hitelezési család címén a rendőrség Faix feljelentésére bevezette a nyomozást.

A szerkesztésért idegelenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

NYILTTAL.

E rovat alatt közzétettek nem vállalunk felelősséget.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legelénkebb helyen

**bolthelyiség
azonalra kiadó.**

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Nyári selyem, foulard, parisiotte, grenadin és mosó ruhák mélyen leszállított árban kaphatók
Feltűnő olcsó árak!

P L E S Z

Központi ruhaáruházában
ARAD, a Színház hátsó bejáratával szemben.
Nagy occasio!

Vasárnap, Körösladányi-est, táncsal egybekötve, az Olympia Sport Club rendezésében, az Ujmikalakai slágermozgóban. Rendezőség

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 8 Lej. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhozandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdezősködéssel válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

Gyárak, üzemek, izzólámpa szükségleteiket Varga és Rosenfeldnél Arad, Central Szállás mellett szerkeztetik be legolcsóbban. 1097

ALKALMAZÁS.

HIRDETÉS ÉS ELŐFIZETÉS gyűjtésben írtas ionegyenlenségi férfi vagy nőt keresünk. Ajánlatot „Gyakorlott” jelíggel az Aradi Közlöny kiadójába kérjük. 511

PERFEKT gyors- és gépiró, férfi vagy nő, felvétetik. Román nyelvtudás előnyben. Szabó Albert, Arad. 2725

ÜGYES fizető és tanulólányokat felvezet felsőruha díjdivat-szalonnán, v. Batthyány ucca 40., II. em. 2737

MASSZÓR kerestetik házhoz. Címek Str. Closca 12. sz. házimesterhez adandók. 2737

MINDENES szakácsnő felvétetik azonnali belépésre. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2734

LAKÁS.

HAROM ESETLEG NEGY SZOBABOL álló első emeleti uccai helyiség a főér közepén lelépés nélkül kiadó. Irodának, lakásnak, divatszalonnak egyaránt alkalmas. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1000

KÉT SZOBÁS, szükséges mellékhelyiségekkel álló udvari lakás a volt Szabadság-tér közelében kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 500

S Z Á R A Z,

világos uccai két szoba, konyhas lakás június 1-re vagy azonnali oltalozó kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2727

VETELÉSEMLADÁS.

KÜLÖNBÖZŐ szörme-boák, vitrinek, kredencék, ebédlő, szalonberendezések, könyvszekrény és íróasztal, trimó asztalok, székek, festmények, gobelin képek, aranvoztott és velencei tükrök, szőnyegek, Biedermayer szalonok, hintaszékek, zongorák, vitrintárgyak, antik órák, teniszrakettek, storeok, kézimunkák, légszekrény, kristálytárgyak, szekreter, rádiószekrény, összecsuhiató kerti székek, fotelok stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ELADÓ 8 HP. Máv. eredeti kazán 2 éves, szekrényvel. 6 HP. első magyar huzatos garnitúra 3 évi buzarészletre. Kabát Testvérek, Rovine 155. 2720

ELADÓ 3 ülésű 1/2 HP. német gyártmányú személyautó, üzembépes állapotban. 30.000 lejért. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2729

MEGVENNÉK jókarban levő teherautót, csak tulajdonossal tárgyalok. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2731

FAJTISZTA plymouth kakasok és ültetni való tojás eladó. volt Varjassy József-ucca 34. 2736

MACULATURA PAPIR 5 kilogramm csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

KÉRESEK Biedermayer álló tükrök, antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, dísztárgyakat, vitrineket, stb. Kivánnatra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet. Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1454

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

„Sovata iárdó, Egyetértés pensio”

Főstányon a Medve-tó mellett napos, erkélyes szobák, elsőrendű konyha. Felvilágosítással szolgál és előjegyzéseket elfogad:
Révész Andrásné.

Június 1-ig Targu-Mures, Str. Traian 11/a.
Június 1-től Baile Sovata Villa Egyetértés. 2789

Előszámlában 30% engedmény!

Birtokeladás!

130 kat. hold földbirtok Aradmegyében, Boncesa községben jutányosan eladó és azonnal átvehető. A birtokon van jó lakóház, cselédház, nagy istálló és mellékhelyiségek, őszi és tavaszi vetés és gazdasági felszerelés, 30 hold termő szilvafajtaültetvény és a pálinkafőzéshez nagy kádak. A birtok ára holdanként 18.000 lej. Ügynök, ki az eladást közvetíti, 2%-kal díjaztatik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2576

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Külön étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

Legdivatosabb 350 lejért. Alakítás mélyen leszállított árban 60 lejért. Uj kalap 180 lej. **GABY-szalonn** Arad, József főveg-ut 11. Pollák-ház, emelet.

OKTATÁS.

FRANCIÁT és németet nagyon olcsón tanítok. Str. Unirej (Fábián G.) 1. flósz. 2735

ÜZLETEK.

DIANA FÜRDŐ ujonnan berendezve, eladó vagy bérbeadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2733

Teherautó-járat!

Naponta indítunk teherautót Arad-Timisoara között és vissza.

Szállítmányokat gyorsan, pontosan és legolcsóbb díjtételek mellett vállalunk. Gyűjtőtelep Timisoara: „Flora” (Wermes Gusztáv) szállítási és fuvarozási vállalat Timisoara, IV. Str. Motiuni 49. Telefon 15-58.

Rubinsteln Mór szállítási vállalat Arad, Str. Moise Nicoara 2. Tel. 188.

Makulatura,

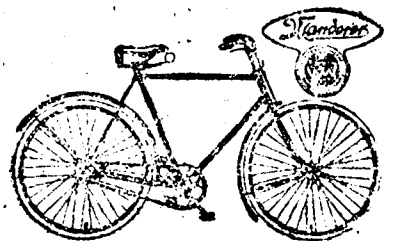
tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Soffőr iskola.

Okl. astragyári gépészmérnök vezetésével elsőrendű kiképzés. Ford és Buick autokon. Tandíj 2500 lej. Uri vezetőknek külön tanfolyam. Gyorsított egyéni kiképzés. 2510

Str. Mărăsești 11. (Kossuth) em., aító 1.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

WANDERER SOLINGENI

PATRIA W. K. C. WAFFENFABRIKEN

OPEL, IDEAL, REX kerékpárok legolcsóbban kaphatók

Hammer Vilmosnál

P. Avram Iancu 5-6. Telefon 541. 2588

Pucher-féle cserépkályhák

saját gyártmányú tűzhelyeim egyedül lerakata nagy választékban.

Kályhák átrakása, javítása és tisztítása szakértő szerelőkkel jutányos árban eszközöltemek

PANKER VICTOR
ARAD, Piata Avram Iancu No. 3. (volt Szabadságtér)

Gőzmosodámat áthelyeztem

Str. Consistorului No. 35. (Batthyány-ucca)

saját házamba teljesüzemben

modernül felszerelve. Vállalok férfi inget, gallert és kézelet.

További pártfogást kér

Buttinger Teréz.

Vizum-C. F. R.-bérletek - Mintavásári igazolványok miatt bizalommal forduljon **Sándor Ferenc** Arad legrégibb vizumirodájához.